



### Szanowni Państwo!

Fundusze strukturalne są instrumentami finansowymi Unii Europejskiej, które mają pomóc władzom centralnym i regionalnym słabiej rozwiniętych regionów Unii w rozwiązaniu ich najważniejszych problemów gospodarczych. Ich zadaniem jest wspieranie restrukturyzacji i modernizacji gospodarek w celu zwiększenia spójności gospodarczej i społecznej krajów Unii. Fundusze kierowane są do tych sektorów gospodarki i regionów, które bez pomocy finansowej nie są w stanie dorównać do średniego poziomu ekonomicznego w UE. Pomoc z funduszy strukturalnych jest realizowana w Polsce w ramach **Podstaw Wsparcia Wspólnoty** na lata 2004–2006 (PWW). Dokument ten, wydawany przez Komisję Europejską w drodze decyzji, jest opracowany na podstawie **Narodowego Planu Rozwoju 2004–2006**. Ten ostatni to średniookresowa strategia rozwoju gospodarczego polskiego rządu.

Na okres programowania 2004–2006 Polsce przyznano 12.809,70 mln euro ze środków funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności. Wraz ze środkami krajowymi zostaną one wykorzystane na poprawę konkurencyjności gospodarki, zwiększenie zatrudnienia i zniwelowanie różnic między regionami. Do grupy potencjalnych beneficjentów można zaliczyć rolników, przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, samorządy, spółdzielnie mieszkaniowe, a także placówki edukacyjne i szkoleniowe.

Pragnąc przybliżyć Państwu tematykę funduszy strukturalnych Departament Koordynacji Polityki Strukturalnej w Ministerstwie Gospodarki i Pracy przygotował dla Państwa biuletyn informacyjny „Fundusze strukturalne w Polsce”.

W biuletynie znajdą Państwo informacje na temat możliwości korzystania z funduszy strukturalnych, procedur oraz funkcjonowania systemu ich wdrażania w Polsce. Stałe miejsce będą miały działy dotyczące kwalifikowalności, monitoringu i kontroli, ewaluacji i polityki spójności UE w latach 2007–2013.

W dziale „Kwalifikowalność” znajdą się szczegółowe informacje na temat zasad kwalifikowania wydatków w oparciu o krajowe i wspólnotowe regulacje. W każdym numerze biuletynu zaprezentujemy, ilustrowaną przykładami, wybraną zasadę kwalifikowalności wydatków, sporządzoną na podstawie rozporządzenia 448/2004 oraz innych regulacji.

W dziale „Ewaluacja” będziemy informować o bieżących pracach prowadzonych w Ministerstwie Gospodarki i Pracy przez Krajową Jednostkę Oceny z zakresu ewaluacji Narodowego Planu Rozwoju, o spotkaniach, szkoleniach, jak również przybliżonym harmonogramie badań ewaluacyjnych NPR i programów operacyjnych. Opiszemy także przykłady dobrych praktyk ewaluacyjnych stosowanych w krajach Unii Europejskiej (case studies) oraz możliwości finansowania rozwoju umiejętności przeprowadzania badań ewaluacyjnych.

W dziale „Polityka Spójności UE w latach 2007–2013” będziemy informować o pracach nad pakietem regulacji związanych z funduszami strukturalnymi i Funduszem Spójności, a także o nowej perspektywie finansowej 2007–2013. Są to kwestie szczególnie istotne dla naszego kraju, ponieważ od dobrego wyniku negocjacji warunków finansowych oraz legislacyjnych będzie zależeć, jak szybko osiągniemy poziom ekonomiczno-społeczny najbardziej rozwiniętych państw UE.

Zachęcam Państwa do zapoznania się z treścią pierwszego numeru biuletynu i przekazania sugestii, opinii i zapytań na temat zamieszczonych informacji do Wydziału Szkoleń, Promocji i Informacji, Departamentu Koordynacji Polityki Strukturalnej na adres: [anna.wywigacz@mg.gov.pl](mailto:anna.wywigacz@mg.gov.pl). Państwa wkład pomoże nam w redagowaniu biuletynu pod kątem Państwa zainteresowań i potrzeb.

Życzę przyjemnej lektury.

dr Piotr Żuber

Dyrektor Departamentu  
Koordynacji Polityki Strukturalnej







24 IX 2004

Komitet Europejski Rady Ministrów przyjął opis systemów zarządzania i kontroli dla Instytucji Zarządzającej Podstawami Wsparcia Wspólnoty 2004–2006 dla Polski, który jest zgodny z wymogami art. 5 Rozporządzenia nr 438/2001.

W myśl tego przepisu państwo członkowskie UE ma obowiązek, w terminie 3 miesięcy od dnia zatwierdzenia pomocy, przekazać Komisji Europejskiej informację o systemie organizacji Instytucji Zarządzającej i Instytucji Płatniczej oraz o systemach organizacji i kontroli stosowanych przez te instytucje. Dokument przygotowany przez Instytucję Zarządzającą PWW przekazany został Komisji Europejskiej 24 września br.

więcej informacji >> <http://www.fundusze-strukturalne.gov.pl>  
w dziale RAPORTY

IX–XI 2004

Odbyły się konferencje tematyczne w ramach prac nad Narodowym Planem Rozwoju na lata 2007–2013, poświęcone m.in.: konkurencyjności gospodarki i przedsiębiorstw, turystyce, rynkowi pracy/zasobom ludzkim, polityce regionalnej/rozwojowi przestrzennemu i polityce mieszkaniowej.

więcej informacji >> <http://www.npr.gov.pl>  
zakładka KONFERENCJE REGIONALNE

14 X 2004

w Hotelu Marriott w Warszawie odbyła się polsko-norweska konferencja poświęcona Mechanizmowi Finansowemu EOG oraz Norweskiemu Mechanizmowi Finansowemu. Podczas konferencji zostało podpisane Memorandum of Understanding (MuU) pomiędzy Polską a Norwegią, dotyczące realizacji Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2004–2009, ustanowionego zgodnie z porozumieniem podpisanym 14 października 2003 roku między Norwegią a UE.

W latach 2004–2009 Norwegia w ramach obu mechanizmów finansowych będzie przekazywać nowym członkom UE 227 mln euro rocznie. W tym czasie Polska otrzyma w ramach Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG) oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego 533,5 mln euro. Mechanizm wdrażania obu instrumentów będzie się opierał na współpracy międzyresortowej ministerstw odpowiedzialnych za poszczególne priorytety. MGIP będzie pełniło funkcję tzw. Krajowego Punktu Kontaktowego, czyli bezpośredniego partnera dla partnerów zagranicznych oraz polskich. Przy resortach właściwych powołane będą Komitety Sterujące dokonujące oceny i rekomendacji projektów przy współpracy z partnerami społecznymi. O dofinansowanie będą mogły się ubiegać instytucje publiczne i prywatne oraz organizacje pozarządowe, które złożą projekty w ramach poszczególnych priorytetów.

Podpisanie Memorandum of Understanding wdrażania Mechanizmu Finansowego EOG miało miejsce 28 października 2004 r. w Brukseli.

Planowany proces zbierania projektów rozpocznie się na przełomie roku 2004/2005.



więcej informacji >> <http://www.fundusze-strukturalne.gov.pl>  
w dziale EOG

**IX 2004 – II 2005** Niemiecko-Francuski Projekt Bliźniaczy (twinning) w Ministerstwie Gospodarki i Pracy rozpoczął cykl konferencji i seminariów, których celem jest przekazanie praktycznych wskazó-



wek w zakresie Rewitalizacji, Społeczeństwa Informacyjnego i Gospodarki Opartej na Wiedzy. Konferencje odbywają się kolejno we wszystkich województwach na terenie kraju. Cykl konferencji regionalnych organizowany jest przy ścisłej współpracy z Ministerstwem Gospodarki i Pracy oraz z Ministerstwem Nauki i Informatyzacji. Konferencje potrwają do końca lutego 2005 r.

więcej informacji >> <http://www.erdf.edu.pl>  
w zakładce KONFERENCJE W REGIONACH

**7 XII 2004** Odbyło się posiedzenie Komitetu Monitorującego Narodowy Plan Rozwoju na lata 2004–2006. Uczestniczyli w nim m.in. Krystyna Gurbiel, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Gospodarki i Pracy, Przewodnicząca KM NPR/PWW, przedstawiciele Instytucji Zarządzającej Podstawami Wspierania Wspólnoty, Jednostek Monitorujących, ministerstw, samorządów, organizacji pozarządowych, organizacji pracobiorców i pracodawców oraz przedstawiciele środowisk naukowo-akademickich.

Na spotkaniu przyjęto „Sprawozdanie z przebiegu przygotowań do wykorzystania pomocy strukturalnej UE i pierwszego etapu realizacji NPR/PWW w Polsce”.

**8 XII 2004** Odbyła się konferencja „Narodowe i obywatelskie – strategiczne kierunki rozwoju Polski w NPR 2007–2013 a społeczny wymiar rozwoju” zorganizowana przy współpracy z Radą Działalności Pożytku Publicznego. Uczestniczył w niej m.in.: Wicepremier, Minister Gospodarki i Pracy Jerzy Hausner oraz przedstawiciele ministerstw, wojewodowie, marszałkowie województw, reprezentanci organizacji pozarządowych i eksperci.

Celem konferencji było przede wszystkim przeprowadzenie debaty na temat społecznego i obywatelskiego wymiaru Narodowego Planu Rozwoju, zasygnalizowanie ważnych kwestii społecznych, które powinny być brane pod uwagę w trakcie prac nad ostateczną wersją NPR oraz wskazanie najlepszych sposobów zachęcenia obywateli i organizacji ich zrzeszających do aktywnej debaty nad celami rozwoju Polski. Podczas konferencji dyskutowano, również w jaki sposób NPR może zarysować wizję modernizacji Polski w warunkach solidarności społecznej.

**6 I 2005** Komitet Europejski Rady Ministrów przyjął wstępny projekt Narodowego Planu Rozwoju na lata 2007–2013.

**11 I 2005** Rada Ministrów przyjęła wstępny projekt Narodowego Planu Rozwoju na lata 2007–2013. Dokument skierowano do ogólnonarodowej debaty. Zasady i harmonogram organizacji tej debaty określa rozporządzenie Rady Ministrów przyjęte wraz ze wstępnym projektem NPR. Zgodnie z tym rozporządzeniem skorygowany projekt NPR 2007–2013 ma zostać przedłożony Radzie Ministrów w maju 2005 roku.

więcej informacji >> <http://www.npr.gov.pl>

**20 I 2005** Otwarcie procesu konsultacji NPR 2007–2013 z udziałem Prezydenta RP, Prezesa Rady Ministrów i Wiceprezesa Rady Ministrów, Komisarz Danuty Hübner, przedstawiciele Sejmu i Senatu oraz innych środowisk zaproszonych do konsultacji. Konsultacje będą miały formę wojewódzkich i środowiskowych konferencji, seminariów, warsztatów, paneli itp. poprzedzonych udostępnieniem przez administrację odpowiednich dokumentów.

więcej informacji >> <http://www.npr.gov.pl/konsultacje>

## W ramach cyklu przewodniki tematyczne będziemy informowali o możliwościach aplikowania o środki UE. W tym numerze zajmiemy się sektorem TURYSTYKA.

Turystyka w Polsce, poza pojedynczymi obiektami lub obszarami, jest wciąż słabo rozwinięta. Potrzebne są działania związane z podnoszeniem jakości usług oraz unowocześnianiem i rozwojem infrastruktury. Jest to szczególnie ważne w świetle dostosowania polskiej turystyki do standardów wspólnotowego rynku europejskiego. Fundusze strukturalne Unii Europejskiej dają możliwość poprawy tej sytuacji, szczególnie w obszarze infrastruktury i inwestycji samorządowych. Pozyskanie środków z funduszy UE wymaga dobrego pomysłu i postępowania zgodnie z ustalonymi regulacjami. Ich wykorzystanie może wpłynąć na dynamikę rozwoju sektora oraz całej gospodarki w regionach.

### > Turystyka w funduszach strukturalnych

Turystyka w Unii Europejskiej jest postrzegana jako sektor, który wymaga większego współdziałania między rządem, jednostkami samorządu terytorialnego, przedsiębiorstwami i organizacjami branżowymi. Podstawą realizacji projektów turystycznych finansowanych z funduszy strukturalnych są obszary interwencji określone w dokumentach Komisji Europejskiej w kategorii 17 „turystyka”. Wyodrębnione zostały tam 4 obszary rozwoju turystyki. Są to:

- 171 – inwestycje materialne (centra informacji, baza noclegowa, zaplecze gastronomiczne, punkty usługowe),
- 172 – inwestycje niematerialne (rozwój i świadczenie usług turystycznych, działalność sportowa, kulturalna, wypoczynek oraz dziedzictwo kulturowe),
- 173 – usługi dla sektora turystycznego, w tym MŚP (działalność promocyjna i informacyjna, konferencje i targi handlowe),
- 174 – specjalistyczne szkolenia zawodowe w dziedzinie turystyki.

### > Polskie rozwiązania

Szczegółowa analiza poszczególnych programów operacyjnych pokazuje, że rozwój turystyki wspierają również fundusze strukturalne w Polsce. Trudno jest oszacować rzeczywistą wysokość nakładów, które wesprą przedsięwzięcia turystyczne, ponieważ projekty z tej dziedziny są włączone do działań poświęconych innym dziedzinom (m.in. kulturze, rozwojowi lokalnemu, odnowie miast i wsi). Tym bardziej, że prawie cała pomoc dla przedsiębiorstw turystycznych jest możliwa na zasadach ogólnych przewidzianych w programie finansującym przedsiębiorstwa (SPO WKP).

### > Turystyka i kultura

Zgodnie z Zintegrowanym Programem Operacyjnym Rozwoju Regionalnego, rolą turystyki jest wspomaganie społeczno-gospodarczego rozwoju regionów. Projekty powinny się przyczyniać do wzrostu aktywności gospodarczej regionów oraz ich atrakcyjności dla turystów, inwestorów i mieszkańców. Trzeba o tym szczególnie pamiętać przy przygotowywaniu wniosku, określając cele projektu.

Głównym działaniem, związanym bezpośrednio z turystyką w Zintegrowanym Programie Operacyjnym Rozwoju Regionalnego jest działanie 1.4. „Rozwój turystyki i kultury”. Jego adresatami są głównie samorządy terytorialne, ich związki i porozumienia, a także instytucje i organizacje branżowe oraz regionalne działające nonprofit. Z działania całkowicie wyłączeni są przedsiębiorcy turyści. Dlatego samorządy, poprzez realizację projektów (bardzo często z dziedziny infrastruktury i zagospoda-

rowania atrakcji turystycznych), powinny tworzyć możliwości rozwoju komercyjnych elementów rynku turystycznego.

Minimalna wartość projektu wynosi 1 mln euro. Projektodawcy powinni wykazać jego oddziaływanie regionalne oraz zgodność z co najmniej jednym z wymienionych obszarów:

- adaptacja zabytków techniki i architektury w celu zwiększenia atrakcyjności turystycznej regionu,
- rozwój i modernizacja infrastruktury noclegowej i innej infrastruktury turystycznej,
- rozwój i modernizacja infrastruktury gastronomicznej, m.in. w obiektach podkreślających specyfikę regionu, np. młyny, kuźnie, obiekty podworskie,
- opracowanie i utworzenie systemów i centrów informacji turystycznej, w tym nowoczesnej, interaktywnej sieci informacji internetowej,
- rozwój i modernizacja infrastruktury służącej rozwojowi aktywnych form turystyki, w tym budowa i modernizacja obiektów sportowych i rekreacyjnych,
- projekty inwestycyjne gmin uzdrowiskowych związane z rozwojem funkcji leczniczo-wypoczynkowych.

### > Turystyka jako element rozwoju lokalnego

W ramach jednego projektu nie można łączyć inwestycji infrastrukturalnych z projektami promocyjnymi.

Finansowanie turystyki możliwe jest również w ramach działania 3.1. „Obszary wiejskie” trzeciego priorytetu ZPORR „Rozwój lokalny”. Projekty turystyczne zostały umieszczone razem z projektami infrastrukturalnymi, takimi jak na przykład drogi czy ochrona środowiska. Oznacza to więc konieczność konkurencji z projektami z innych dziedzin i dokonania czasem bardzo trudnych wyborów, którą dziedziny władze lokalne mają finansować. Warto rozważyć tu fakt, że dobrze zaplanowane inwestycje turystyczne mogą być impulsem do rozwoju przedsiębiorstw turystycznych, co w efekcie będzie prowadziło do rozwoju gospodarczego gmin.

O środki w ramach tego działania mogą się starać beneficjenci z miejscowości liczących od 5 do 20 tys. mieszkańców lub z mniejszych ośrodków pełniących funkcję lokalnych centrów rozwoju. Zakres projektów jest zbliżony do działania 1.4. i jest jego uzupełnieniem uwzględniającym lokalną specyfikę i charakter projektów. W działaniu tym można realizować następujące typy projektów:

- infrastruktura służąca rozwojowi aktywnych form turystyki,
- infrastruktura noclegowa, gastronomiczna, informacyjno-recepcyjna i inna infrastruktura turystyczna,
- systemy informacji kulturalnej i turystycznej,
- infrastruktura kultury (zaplecze kulturalne i rozrywkowe – sale koncertowe i wystawowe, amfiteatry, itp.),
- projekty polegające na restauracji i rewitalizacji obiektów dziedzictwa kulturowego,
- systemy zabezpieczeń obiektów dziedzictwa kulturowego na wypadek zagrożeń (np. pożary, włamania, itp.),
- projekty inwestycyjne gmin uzdrowiskowych związane z rozwojem funkcji leczniczo-wypoczynkowych.

Możliwość finansowania projektów turystycznych daje również działanie 3.2. „Obszary podlegające restrukturyzacji” oraz działanie 3.3. „Zdegradowane obszary miejskie, przemysłowe i powojskowe”. Działanie to obejmuje projekty związane z rewitalizacją obszarów miejskich, przemysłowych i powojskowych, a także rozwijającą się obecnie turystyką przemysłową czy też popularną turystyką miejską.

### > Mikroturystyka

Jedynym działaniem, z którego możliwe jest, finansowanie przedsiębiorstw w ramach ZPORR jest działanie 3.4. „Mikroprzedsiębiorstwa”. Przeważającą część podmiotów gospodarczych w turystyce stanowią niewielkie przedsiębiorstwa. Mają one dużą szansę na pozyskanie środków, zwłaszcza że na wielu obszarach o dużej atrakcyjności turystycznej stanowią znaczący element rozwoju gospodarki. Ograniczeniem jest konieczność

zgodności z definicją mikroprzedsiębiorstwa (czyli – przedsiębiorstwa zatrudniającego mniej niż 10 osób) oraz funkcjonowanie nie dłużej niż 3 lata.

**Szczegółowe informacje na temat zasad finansowania znajdują się w Uzupelnieniu Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego. Dokument oraz więcej informacji o ZPORR znajdują Państwo na stronie internetowej: [www.zporr.gov.pl](http://www.zporr.gov.pl).**

## > Turystyka na wsi

Projekty z zakresu turystyki przewidziane do realizacji na terenie miejscowości do 5 tys. mieszkańców będą mogły uzyskać wsparcie w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego „Restrukturyzacja i Modernizacja Sektora Żywnościowego i Rozwój Obszarów Wiejskich”. Finansowanie projektów turystycznych możliwe jest z działania „Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego”. Jest ono przeznaczone dla samorządów. Ma na celu zwiększenie atrakcyjności obszarów wiejskich i zachowanie dziedzictwa kulturowego poprzez różnego typu inwestycje publiczne gmin. Dla rolników prowadzących gospodarstwa agroturystyczne lub inne przedsięwzięcia turystyczne przeznaczony jest działanie „Różnicowanie działalności rolniczej i zbliżonej do rolnictwa w celu zapewnienia różnorodności działań lub alternatywnych źródeł dochodów”. Daje ono, pomimo pewnych ograniczeń kwotowych, możliwość rozwoju turystyki na obszarach wiejskich. Pożądanym efektem wdrażania tego programu powinna być komplementarność inwestycji samorządów gminnych i rolników, tak aby turyści odwiedzający gospodarstwa agroturystyczne mogli korzystać z atrakcji turystycznych realizowanych przez gminy (np. ze szlaków turystycznych, odnowionych zabytków czy obiektów sportowych).

**Szczegółowe informacje na temat zasad finansowania znajdują się w Uzupelnieniu SPO Restrukturyzacja Sektora Żywnościowego i Rozwój Obszarów Wiejskich. Dokument oraz więcej informacji o SPO Rolnictwo znajdują Państwo na stronie internetowej: [www.minrol.gov.pl](http://www.minrol.gov.pl), w dziale FUNDUSZE STRUKTURALNE.**

## > Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw turystycznych

Przedsiębiorstwa prywatne działające w sektorze turystyki będą mogły ubiegać się o wsparcie w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw (SPO WKP). Program ten preferuje inwestycje o innowacyjnym charakterze. Wiele z przedsiębiorstw będzie w wyniku nowych inwestycji podnosiło jakość usług i wprowadzało innowacyjne rozwiązania czy technologie. Trudno jest wskazać konkretne działania w SPO WKP. Wszystkie z nich mogą dotyczyć przedsiębiorstw turystycznych, traktowanych jak pozostałe przedsiębiorstwa na rynku i konkurujące z innymi sektorami w pozyskiwaniu unijnych funduszy. W programie możliwe jest finansowanie targów i imprez gospodarczych (działanie 2.2.2), jak również dużych inwestycji (działanie 2.2.1.) lub modernizacji i wprowadzania zmian w działalności (działanie 2.3) – Wzrost konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw. Te dwa ostatnie działania są niewątpliwie w centrum zainteresowania branży turystycznej z uwagi na największe możliwości w tworzeniu nowych inwestycji, wprowadzaniu nowych produktów i usług. Doświadczenie ostatnich miesięcy pozwala stwierdzić, że przeważająca liczba zapytań od przedsiębiorców turystycznych dotyczyła projektów, które będą finansowane z tych działań. Dodatkowo przedsiębiorcy powinni zwrócić uwagę na działanie związane z ochroną środowiska (SPO WKP działanie 2.4 Wsparcie dla przedsięwzięć w zakresie dostosowywania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska). Ciekawie przedstawiają się tu możliwości rozwiązywania problemów hoteli związanych z usuwaniem azbestu, rozwiązywanie problemów w gospodarce wodno-ściekowej, szczególnie w przypadku prowadzenia działalności na obsza-

rach chronionych. Polska Agencja Rozwoju Turystyki opracowała w zeszłym roku koncepcję systemu realizacji inwestycji turystycznych na obszarach chronionych. Dokument ten może się w znacznym stopniu przyczynić do zwiększenia efektywności inwestycji przy zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju.

**Szczegółowe informacje na temat zasad finansowania znajdują się w Uzupelnieniu SPO Wzrost Konkurencyjności Gospodarki. Dokument oraz więcej informacji o SPO Konkurencyjność znajdują Państwo na stronie internetowej: [www.konkurencyjnosc.gov.pl](http://www.konkurencyjnosc.gov.pl).**

## > Rozwój zasobów ludzkich w turystyce

Kolejnym programem, który będzie miał duży wpływ na podnoszenie jakości usług i zwiększenie konkurencyjności sektora turystycznego będzie SPO Rozwój Zasobów Ludzkich (SPO RZL). Przewiduje on prowadzenie różnego typu szkoleń, przede wszystkim językowych oraz mających na celu podnoszenie jakości i standardu usług. Turystyka została uwzględniona jako jeden z 6 tematów szkoleń horyzontalnych o ogólnopolskim zasięgu w ramach działania 2.3 „Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki”. Wspomnieć należy również o możliwościach podnoszenia kwalifikacji lub zmiany zawodu dla bezrobotnych i zagrożonych bezrobociem. Programy takie będą obejmowały np. szkolenia kadr obiektów gastronomicznych i hoteli. Pilotażowe szkolenie tego typu dla bezrobotnych zostało przeprowadzone w tym roku w woj. warmińsko-mazurskim przez Polską Agencję Rozwoju Turystyki, Wojewódzki Urząd Pracy oraz partnerów z Irlandii.

**Szczegółowe informacje na temat zasad finansowania znajdują się w Uzupelnieniu SPO Rozwój Zasobów Ludzkich. Dokument oraz więcej informacji o SPO RZL znajdują Państwo na stronie internetowej: [www.efs.gov.pl](http://www.efs.gov.pl).**

## > Kilka kroków do sukcesu

Aby jak najlepiej przygotować projekty i wnioski, potencjalni wnioskodawcy powinni:

- zapoznać się z dokumentami programowymi określającymi wielkość i zasady udzielania pomocy ze źródeł unijnych – chodzi przede wszystkim o uzupełnienia najważniejszych programów operacyjnych (ZPORR, Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw, Restrukturyzacja i Modernizacja Sektora Żywnościowego i Rozwój Obszarów Wiejskich oraz Rozwój Zasobów Ludzkich) oraz podręczniki ich wdrażania;
- przygotować własne – lokalne dokumenty programowe określające zasady rozwoju poszczególnych dziedzin (w tym turystyki), zgodne ze strategiami wojewódzkimi (dotyczy samorządów terytorialnych);
- zabezpieczyć własne środki finansowe na realizację projektów współfinansowanych z funduszy strukturalnych, również w wieloletnich programach inwestycyjnych;
- łączyć się w związki międzygminne w celu realizacji większych projektów – dotyczy to zwłaszcza małych gmin, które w pojedynkę nie mają odpowiedniej zdolności administracyjnej ani finansowej, aby sprostać wszystkim stawianym wymogom;
- przygotowywać własne projekty spełniające kryteria i wymogi zawarte w poszczególnych dokumentach programowych;
- po zakwalifikowaniu projektu do realizacji i uzyskaniu wsparcia finansowego, ściśle przestrzegać obowiązujących przepisów regulujących korzystanie z tej pomocy – chodzi o uniknięcie niebezpieczeństwa przerwania współfinansowania projektu lub (w krańcowym przypadku) zwrotu otrzymanych środków;
- zadbać o właściwe przygotowanie własnego personelu, który będzie zaangażowany w przygotowywanie dokumentów aplikacyjnych oraz późniejsze zarządzanie projektami.

Marek Żukowski, PART

w kolejnym numerze >>

KULTURA



www.erd.f.edu.pl

**Jednym z zadań Instytucji Zarządzającej PWW jest monitorowanie jakości projektów o dofinansowane z funduszy strukturalnych. Opracowywane są działania, które mają poprawić jakość projektów i doskonalic umiejętności projektodawców. Jednym z pomysłów wypracowanych w ramach niemiecko-francuskiego projektu bliźniaczego są projekty modelowe.**

Projekty modelowe mają na celu ułatwienie wnioskowania o dofinansowanie z Unii Europejskiej. Promują wartościowe projekty, na które jest duże zapotrzebowanie wśród społeczeństwa. Są opracowane w zrozumiałym i przejrzystym dla przeciętnych projektodawców sposób. Zawierają ściśle ustaloną listę kosztów kwalifikowanych, która jest sprawdzana i zatwierdzana przez Ministerstwo Gospodarki i Pracy. Poprzez przygotowanie i wspieranie wielu łatwo powielalnych przedsięwzięć możliwe będzie szybsze i skuteczniejsze wykorzystanie unijnych środków.

### > Skąd pomysł?

Pomysł projektów modelowych narodził się w Niemiecko-Francuskim Projekcie Bliźniaczym (twinning) w Ministerstwie Gospodarki i Pracy. Zaczepnięty został z systemu brandenburskiego „wytycznych wsparcia”, gdzie z powodzeniem jest realizowany od 1991r. W Polsce pomysł został rozszerzony. Nie dotyczy tylko samych wytycznych tworzenia projektu, ale również gotowych projektów wymagających jedynie uzupełnienia o informacje specyficzne dla każdego przedsięwzięcia.

### > Co wchodzi w skład projektów modelowych?

Na projekty modelowe składa się cały pakiet dokumentów. Należą do nich:

- znacznie uzupełniony wniosek w zwykłym formacie,
- znacznie uzupełniony wniosek w generatorze wniosków,
- instrukcja wypełniania wniosku,
- rozszerzony opis merytoryczny projektu,
- wytyczne do studium wykonalności – jeśli jest wymagane,
- wytyczne do oceny oddziaływania na środowisko – jeśli jest wymagane.

### > Jak korzystać z projektów modelowych?

Dzięki projektom modelowym przygotowanie niezbędnych dokumentów przebiega o wiele sprawniej. Uzupełnienia wymagają jedynie elementy indywidualizujące dany projekt, takie jak np. miejsce realizacji przedsięwzięcia, dane liczbowe, informacje o projektodawcy, co jest zresztą szczegółowo opisane w instrukcji wypełniania wniosku.

### > Jak powstają projekty modelowe?

Projekty modelowe są wypracowywane przez polskich i zagranicznych ekspertów w Niemiecko-Francuskim Projekcie Bliźniaczym. W konsultacjach biorą również udział przedstawiciele Ministerstwa, którzy przedstawiają swoje komentarze. Ich sugestie i propozycje zmian są brane pod uwagę przy przygotowaniu ostatecznej wersji projektu, która to,

w przypadku zatwierdzenia, pojawia się na stronie Ministerstwa (www.fundusze-strukturalne.gov.pl) oraz twinningu (www.erd.f.edu.pl).

### > Gotowe projekty

Obecnie przygotowaliśmy dziesięć projektów modelowych w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego. Są to:



Działanie 1.5.

#### 1. **Utworzenie Gminnej Informatycznej Sieci Edukacyjnej (GISE) – działanie 1.5**

Projekt polega na założeniu bezpiecznej sieci edukacyjnej w postaci Intranetu łączącego szkoły, jednostki administracji publicznej oraz inne instytucje użyteczności publicznej. Prowadzi do rozbudowy regionalnej i lokalnej infrastruktury społeczeństwa informacyjnego.



Działanie 3.1.

#### 2. **Utworzenie (lub modernizacja) ośrodka informacji turystycznej w miejscowości od 5 do 20 tys. mieszkańców – działanie 3.1**



Działanie 3.2.

#### 3. **Utworzenie (lub modernizacja) ośrodka informacji turystycznej (na obszarach podlegających restrukturyzacji) – działanie 3.2**

Celem obu projektów jest umożliwienie sprawnego funkcjonowania systemu informacji turystycznej w mniejszych ośrodkach miejskich dla poprawy warunków do rozwoju usług turystycznych i innych dziedzin działalności gospodarczej.



Działanie 3.5.

#### 4. **Poprawa efektywności funkcjonowania lokalnej infrastruktury społecznej – poddziałanie 3.5.2**

Przedmiotem projektu jest termomodernizacja budynków ZOZ poprzez m.in. docieplenie ich ścian zewnętrznych, modernizację systemu grzewczego, co przyczyni się do podniesienia jakości świadczonych usług oraz zmniejszenia kosztów eksploatacji budynków.



Działanie 3.1.

#### 5. **Budowa lub modernizacja stacji wodnej (portu jachtowego, przystani żeglarskiej) w miejscowości od 5 do 20 tys. mieszkańców – działanie 3.1**



Działanie 3.2.

#### 6. **Budowa lub modernizacja stacji wodnej (portu jachtowego, przystani żeglarskiej) na obszarach podlegających restrukturyzacji – działanie 3.2**

Celem obu projektów jest wzrost atrakcyjności turystycznej małych miast i obszarów wiejskich. Projekty mogą dotyczyć na przykład budowy lub remontu nabrzeża przystani na lądzie stałym, budowy lub modernizacji stałych pomostów cumowniczych, wyposażenia stacji w wodny sprzęt ratunkowy, w sprzęt turystyczny itd.



Działanie 3.2.

### 7. Zagospodarowanie turystyczne gminy (powiatu, związku gmin) na obszarach podlegających restrukturyzacji – działanie 3.2

Projekt może objąć działania z zakresu robót budowlanych, dostaw i usług zamieszczonych poniżej:

- 1) Utworzenie i/lub modernizacja szlaków turystycznych pieszych wraz z niezbędną infrastrukturą obejmującą drobne urządzenia typu wiaty, ławki, sanitariaty, place zabaw dla dzieci itp. (bez schronisk turystycznych);
- 2) Utworzenie i/lub modernizacja tras rowerowych wraz z niezbędną infrastrukturą i/lub dostosowanie istniejących dróg dla potrzeb turystyki rowerowej i/lub wydzielenie ścieżki rowerowej na istniejących chodnikach;
- 3) Utworzenie i/lub modernizacja szlaków turystycznych konnych wraz z niezbędną infrastrukturą (drobne urządzenia) i/lub dostosowanie istniejących dróg i traktów dla potrzeb turystyki jeździeckiej;
- 4) Utworzenie i/lub modernizacja wodnych szlaków turystycznych wraz z niezbędną infrastrukturą (np. sanitariaty na szlaku wodnym) – bez przystani i portów jachtowych;
- 5) Utworzenie lub modernizacja szlaków turystycznych do narciarstwa biegowego i zjazdowego;
- 6) Utworzenie punktów informacji turystycznej;
- 7) Budowa parkingów turystycznych w bezpośrednim sąsiedztwie szlaków turystycznych;
- 8) Tworzenie wypożyczalni sprzętu turystycznego i zakup sprzętu do wypożyczalni (np. rowerów, kajaków itp.);
- 9) Tworzenie lub modernizacja urządzeń rekreacyjnych, takich jak m.in. tory wrotkarskie, ściany wspinaczkowe, trasy do jazdy terenowej na rowerze itp.



Działanie 3.1.

### 8. Budowa/ rozbudowa sieci wodociągowej na terenie gminy – działanie 3.1

Realizacja projektu gwarantuje lepszy dostęp do bieżącej wody ludności zamieszkującej dany teren oraz poprawę jakości bieżącej wody. Projekt istotnie przyczynia się do pobudzenia rozwoju społeczno-gospodarczego poprzez poprawę stanu infrastruktury technicznej oraz wyeliminowanie wszelkich ograniczeń wynikających z braku dobrej jakości wody.



Działanie 1.1.

### 9. Rozbudowa drogi wojewódzkiej – poddziałanie 1.1.1

Głównym celem projektu jest usprawnienie komunikacji w województwie: szybsze i bezpieczniejsze połączenia między miastami w danym województwie, a pozostałymi obszarami województw, lepszy dostęp do sieci dróg krajowych, międzynarodowych, itp. Realizacja projektu zaowocuje poprawą warunków ruchu na drodze wojewódzkiej, usprawnieniem połączeń komunikacyjnych z najważniejszymi punktami (zakłady pracy dające zatrudnienie mieszkańcom obszaru, ważne instytucje, szkoły, placówki lecznicze oraz obiekty użytku publicznego), poprawą środowiska naturalnego (m.in. poprzez odsunięcie przebiegu drogi od budynków mieszkalnych) oraz zmniejszeniem kosztów eksploatacyjnych pojazdów.



Działanie 3.1.

### 10. Budowa/ rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej (oraz oczyszczalni ścieków) na terenie gminy – działanie 3.1

Projekt polega na uregulowaniu gospodarki ściekowej poprzez rozbudowę systemu kanalizacji gminnej oraz rozbudowę istniejącej oczyszczalni ścieków. Inwestycja ma na celu podniesienie poziomu wyposażenia gminy w zakresie podstawowej infrastruktury technicznej i społecznej oraz ograniczenie skażenia wód gruntowych i powierzchniowych ściekami komunalnymi powstającymi na terenie gminy. Projekt powinien się przyczynić do rozwoju społeczno-gospodarczego gminy, a także wpłynąć na podwyższenie standardu życia mieszkańców i poprawę stanu środowiska naturalnego.

#### > Gdzie szukać informacji?

Prace nad przygotowaniem kolejnych projektów modelowych trwają. Gotowe projekty są dostępne na stronie Ministerstwa Gospodarki i Pracy poświęconej funduszom strukturalnym [www.fundusze-strukturalne.gov.pl](http://www.fundusze-strukturalne.gov.pl) w dziale Projekty oraz na stronie twinningu [www.erdf.edu.pl](http://www.erdf.edu.pl) w zakładce Projekty modelowe.

Będziemy wdzięczni za informacje zwrotne odnośnie wykorzystywanych przez Państwa projektów. Chcielibyśmy wiedzieć, w czym okazały się one pomocne, a jakie elementy mogłyby być jeszcze bardziej uwypuklone. W tym celu zachęcamy Państwa do wypełnienia ankiety o projektach modelowych dostępnej na wyżej podanych stronach internetowych. Kontakt: Justyna Wenglorz, (Asystentka Doradcy UE) [justyna.wenglorz@mg.gov.pl](mailto:justyna.wenglorz@mg.gov.pl) tel. 22/ 693 48 28

#### > Projekty modelowe w przygotowaniu

Prace nad przygotowaniem kolejnych projektów modelowych trwają. Obecnie opracowywane są następujące projekty:

- 1) Projekt modelowy Przystosowanie powiatowego stanowiska kierowania straży pożarnej do przyjęcia i obsługi numeru 112 – ZPORR, działanie 1.5: Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego
- 2) Ogólny projekt modelowy dotyczący rewitalizacji – ZPORR, poddziałanie 3.3.1, 3.3.2.
- 3) Projekt modelowy rewitalizacji obszarów powojskowych – ZPORR, poddziałanie 3.3.2. Rewitalizacja obszarów przemysłowych i powojskowych
- 4) Projekt modelowy rewitalizacji obszarów miejskich – ZPORR, poddziałanie 3.3.1. Rewitalizacja obszarów miejskich
- 5) Projekt modelowy Rozwój umiejętności w zakresie rzemiosła i rękodzielnictwa mieszkańców obszarów wiejskich – ZPORR, działanie 2.1. Rozwój umiejętności powiązany z potrzebami regionalnego rynku pracy i możliwości kształcenia ustawicznego w regionach.

w kolejnym numerze >>

W kolejnym numerze zaprezentujemy Państwu następne projekty modelowe. Ponadto zrelacjonujemy konferencje na temat pomocy publicznej, społeczeństwa informacyjnego i rewitalizacji, jakie zorganizujemy w regionach. Więcej informacji mogą Państwo otrzymać u pani Moniki Jaranowskiej: tel. 22/ 693 48 29 e-mail: [monika.jaranowska@mg.gov.pl](mailto:monika.jaranowska@mg.gov.pl) lub na stronie naszego twinningu: [www.erdf.edu.pl](http://www.erdf.edu.pl)

## Tym artykułem rozpoczynamy cykl, który pozwoli Państwu zapoznać się z zasadami kwalifikowania kosztów w największym z funduszy strukturalnych – Europejskim Funduszu Rozwoju Regionalnego. Zagadnieniami tymi zajmuje się Jednostka Monitorująca-Kontrolna EFRR, która jest częścią Departamentu Koordynacji Polityki Strukturalnej.

Kwalifikowalność w funduszach strukturalnych rozumiana jest dwójako – jako kwalifikowalność projektu i kwalifikowalność wydatków poniesionych w ramach realizacji projektów.

### > Kwalifikowalność projektów

Kwalifikowalność projektu oznacza, że projekt spełnia warunki finansowania z funduszy strukturalnych. Projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego jest kwalifikowalny, jeśli:

- jest zgodny z politykami wspólnotowymi (m.in.: w zakresie: konkurencji, udzielania zamówień publicznych, ochrony i poprawy stanu środowiska naturalnego, równego traktowania kobiet i mężczyzn)
- jest zgodny z wymogami i obszarami wsparcia Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, tj. na podstawie Rozporządzenia 1783/1999 w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego przyczynia się w szczególności do realizacji celu 1 poprzez: inwestycje produkcyjne mające na celu tworzenie i ochronę stałych miejsc pracy, inwestycje w infrastrukturę, rozwój endogenicznego potencjału poprzez środki, które zachęcają i wspierają lokalny rozwój i inicjatywy zatrudnienia oraz działalność małych i średnich przedsiębiorstw
- jest spójny z zatwierdzonym Programem Operacyjnym i spełnia szczegółowe kryteria określone dla danego działania w Uzupełnieniu Programu.

### > Kwalifikowalność wydatków

Pojęcie to odnosi się już do samej realizacji projektu. Wyodrębnia się:

- wydatki, które zostaną zrefundowane ze środków unijnych (wydatki kwalifikowalne),
- wydatki, które nie zostaną zrefundowane (wydatki niekwalifikowane).

Dany wydatek jest kwalifikowalny, gdy:

- jest niezbędny do realizacji projektu, a więc ma z nim bezpośredni lub pośredni związek,
- można go zweryfikować na podstawie przedstawionego dowodu księgowego,
- jest zgodny z obowiązującymi przepisami.

Po faktycznym poniesieniu wydatku kwalifikowalnego instytucja przedkłada go do współfinansowania, a następnie otrzymuje zwrot części poniesionych wydatków, w stawce współfinansowania wyrażonej w procentach, ustalonej odpowiednio dla danego działania.

### > Horyzont czasowy kwalifikowalności

Początkiem okresu kwalifikowalności wydatków w projektach współfinansowanych z funduszy strukturalnych w Polsce jest w obecnej perspektywie finansowej 1 stycznia 2004 r. Oznacza to, iż wydatki potwierdzone dowodami, na których widnieje data sprzed 1 stycznia są niekwalifikowalne. Dodatkowo wprowadzono pewne ograniczenia dotyczące po-

czątku kwalifikowalności w działaniach objętych procedurą zamówień publicznych oraz pomocą publiczną.

Ustawa Prawo Zamówień Publicznych, zgodna z prawem wspólnotowym, weszła w życie 2 marca 2004 r. W projektach, w których wykonawcy muszą być wyłonieni w wyniku postępowania o zamówienie publiczne, datą początku kwalifikowalności wydatków jest 2 marca.

W przypadku działań objętych pomocą publiczną, początkiem kwalifikowalności wydatków w danym projekcie jest dzień złożenia wniosku o dofinansowanie projektu. Przed tą datą kwalifikują się jedynie tzw. koszty przygotowawcze, czyli np. koszt przygotowania studium wykonalności, analizy techniczno-ekonomicznej, a także zakupu gruntu. Należy zauważyć, iż wniosek składać można dopiero po ogłoszeniu naboru wniosków w danym działaniu przez właściwą instytucję, a wszelkie wydatki przed podpisaniem przez beneficjenta umowy dofinansowania projektu są przez niego ponoszone na własne ryzyko.

Koniec okresu kwalifikowalności wydatków związany jest z tzw. regułą n+2. Mówi ona, że Komisja Europejska anuluje zobowiązanie, co do którego nie otrzymała wniosku o płatność do końca drugiego roku po roku dokonania tego zobowiązania. Oznacza to, iż w ramach ostatniego zobowiązania w bieżącym okresie programowania (z roku 2006) można ponosić wydatki do końca roku 2008 (2006+2). Wprawdzie 31 grudnia jest ostatecznym dniem kwalifikowalności wydatków w obecnej perspektywie finansowej, lecz beneficjenci związani są datą końca kwalifikowalności wydatków zapisaną w umowach dofinansowania ich projektów.

### > Zadania Jednostki Monitorująco-Kontrolnej (JMK EFRR)

Zgodnie z art. 43 ustawy z 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju (Dz. U., Nr 116, poz. 1206) do zadań JMK EFRR w szczególności należą:

- monitorowanie i kontrola kwalifikowalności wydatków w ramach poszczególnych funduszy strukturalnych,
- gromadzenie danych i monitorowanie wydatków w ramach poszczególnych funduszy strukturalnych,
- kontrola przestrzegania ustanowionych zasad i systemów korzystania z funduszy strukturalnych,
- współpraca w zakresie planowania i realizacji wykonywanej przez kontrolę skarbową kontroli pogłębionej, stanowiącej 5% całkowitej kwoty uwzględnianych wydatków przed zamknięciem programów operacyjnych korzystających z dofinansowania funduszy strukturalnych.

JMK EFRR udziela ponadto wiążących odpowiedzi w zakresie kwalifikowalności wydatków, które stają się obowiązującą wykładnią kwalifikowalności wydatków w ramach EFRR w Polsce.

Szczegółowe przepisy dotyczące kwalifikowalności wydatków znajdują się w rozporządzeniach:

- Rozporządzenie Rady (WE) nr 1260/1999 z 21 czerwca 1999 r. wprowadzające ogólne przepisy dotyczące Funduszy Strukturalnych,
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1783/1999 z 12 lipca 1999 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego,
- Rozporządzenie Komisji (WE) nr 448/2004 z 10 marca 2004 r. zmieniające rozporządzenie Komisji nr 1685/2000 w sprawie szczegółowych zasad wdrażania rozporządzenia Rady nr 1260/1999 w zakresie uznawania wydatków na działania współfinansowane z funduszy strukturalnych.

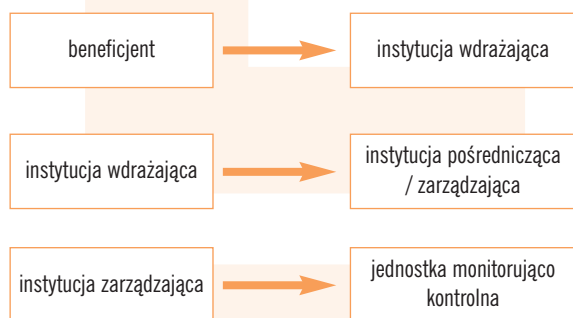
W ramach dotychczasowych działań Jednostki Monitorująco – Kontrolnej EFRR zostały opracowane:

- Wytyczne: Kwalifikowalność wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego,

- Dział: Kwalifikowalność w ramach strony internetowej Ministerstwa Gospodarki i Pracy poświęconej tematyce funduszy strukturalnych, adres: [www.funduszezstrukturalne.gov.pl](http://www.funduszezstrukturalne.gov.pl) lub [www.kwalifikowalnosc.gov.pl](http://www.kwalifikowalnosc.gov.pl),
- Wytyczne: Ministra Gospodarki i Pracy w sprawie stosowania regulaty n+2,
- Nowa wersja podręcznika: Ogólne zasady wdrażania funduszy strukturalnych w Polsce.

## > Uzyskiwanie odpowiedzi na pytania w zakresie kwalifikowalności wydatków

Pytania i wątpliwości odnośnie kwalifikowalności w ramach funduszy strukturalnych należy kierować do instytucji zgodnie z podanymi niżej zasadami. Podział kompetencji jest uzasadniony koniecznością realizacji zasady subsydiarności i optymalizacji pracy poszczególnych instytucji oraz całego systemu zarządzania i wdrażania funduszy strukturalnych. Zgodnie z nim: beneficjent kieruje pytania dotyczące kwalifikowalności wydatków do instytucji wdrażającej. Instytucja wdrażająca – do właściwej instytucji pośredniczącej lub w przypadku jej braku do instytucji zarządzającej. Instytucja pośrednicząca zwraca się z zapytaniami do instytucji zarządzającej, natomiast instytucja zarządzająca – do jednostki monitorująco-kontrolnej. Sytuację tę obrazuje poniższy schemat:



## > Gdzie szukać informacji?

W Ministerstwie Gospodarki i Pracy kwalifikowalnością w EFRR zajmuje się Jednostka Monitorująco – Kontrolna Europejskiego EFRR (Wydział Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego).

W skład jednostki monitorująco-kontrolnej Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego wchodzi:

dr Edyta Martini (naczelnik),  
tel. 693-42-99, e-mail: [martini@mg.gov.pl](mailto:martini@mg.gov.pl)  
Jolanta Dowiat-Urbańska,  
tel. 693-43-00, e-mail: [jolanta.dowiat@mg.gov.pl](mailto:jolanta.dowiat@mg.gov.pl)  
Anna Staniewska,  
tel. 693-48-52, e-mail: [anna.staniewska@mg.gov.pl](mailto:anna.staniewska@mg.gov.pl)  
Agnieszka Łukomska,  
tel. 693-48-54, e-mail: [agnieszka.lukomska@mg.gov.pl](mailto:agnieszka.lukomska@mg.gov.pl)  
Dariusz Kamiński,  
tel. 693-48-53, e-mail: [dariusz.kaminski@mg.gov.pl](mailto:dariusz.kaminski@mg.gov.pl)  
Michał Sundmann,  
tel. 693-48-53, e-mail: [michal.sundmann@mg.gov.pl](mailto:michal.sundmann@mg.gov.pl)

**Szczegółowe informacje na temat kwalifikowalności w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego są dostępne na stronie internetowej MGIP: [www.kwalifikowalnosc.gov.pl](http://www.kwalifikowalnosc.gov.pl)**

w kolejnym numerze >>

Omówiona zostanie pierwsza z dwunastu zasad kwalifikowalności wydatków zawartych w Rozporządzeniu KE nr 448/2004, tj. zasada nr 1: Wydatki rzeczywiście ponoszone, w tym m.in. koszty amortyzacji, koszty ogólne i wkład rzeczowy.

## W tym dziale IZ PWW będzie prezentować zagadnienia związane z szeroko pojętym monitorowaniem wykorzystania funduszy strukturalnych w Polsce. Oprócz informacji ogólnych, o charakterze teoretycznym, przedstawiane będą również dane dotyczące bieżących postępów z wdrażania PWW i poszczególnych programów operacyjnych.

Jednym z niezbędnych elementów absorpcji środków strukturalnych UE w Polsce jest monitoring służący przede wszystkim do badania i oceny sposobu oraz efektywności dochodzenia do wyznaczonych celów, a także poziomu ich osiągnięcia.

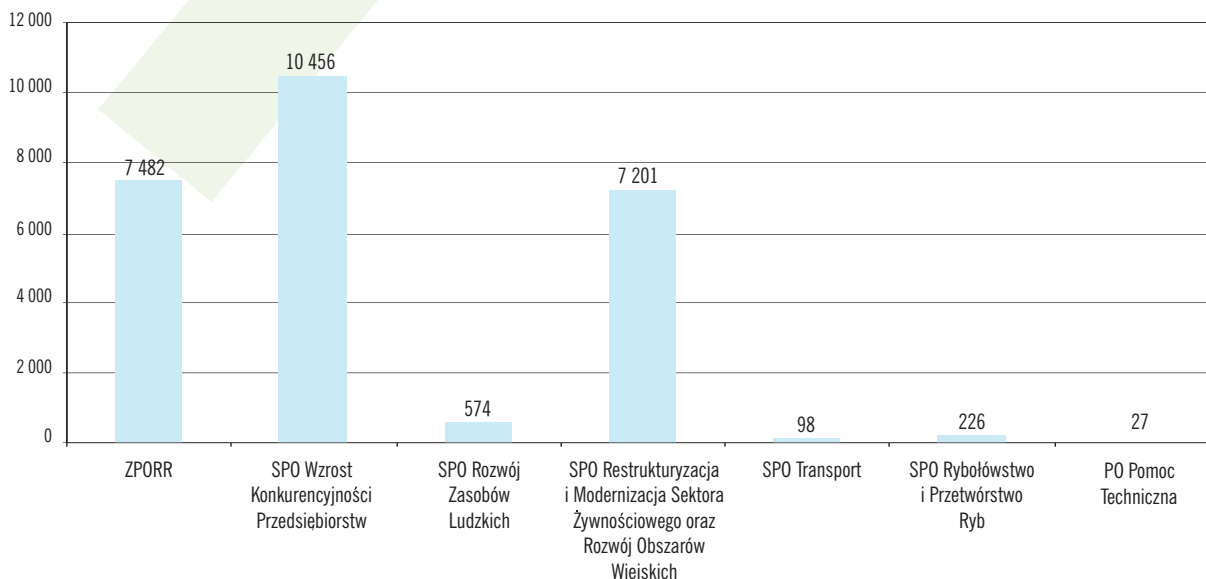
Pojęcie monitorowania zostało zdefiniowane w art. 2 ust. 6 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju (Dz.U. Nr 116 poz. 1206) jako proces systematycznego gromadzenia i analizowania informacji dotyczących realizacji projektów, programów operacyjnych, strategii wykorzystania Funduszu Spójności i Narodowego Planu Rozwoju oraz Podstaw Wsparcia Wspólnoty.

Za monitorowanie przebiegu i sposobu realizacji Podstaw Wsparcia Wspólnoty i programów operacyjnych odpowiedzialne są instytucje zarządzające. Nadzór nad ich działaniami sprawować będą na szczeblu krajowym Komitet Monitorujący NPR 2004–2006, a na poziomie programów operacyjnych Komitety Monitorujące poszczególne programy operacyjne.

Komitet Monitorujący NPR 2004–2006 został powołany w oparciu o przepisy ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o Narodowym Planie Rozwoju, która tworzy ramy prawne dla wykorzystania krajowych i unijnych środków finansowych, przeznaczonych na wspieranie rozwoju społeczno-gospodarczego Polski i zapewnienia spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej kraju.

Komitet Monitorujący NPR 2004–2006 jest niezależnym ciałem nadzorującym przebieg realizacji NPR. W jego skład wchodzi przedstawiciele instytucji uczestniczących w zarządzaniu i wdrażaniu poszczególnych programów operacyjnych (np. przedstawiciele Ministerstwa Gospodarki i Pracy, Ministerstwa Finansów, Ministerstwa Nauki i Informatyzacji, Ministerstwa Kultury oraz przedstawiciele władz samorządowych), przedstawiciele partnerów społecznych i gospodarczych o zasięgu ogólnopolskim, tj.: organizacje pracodawców i pracobiorców, środowiska naukowo-akademiczne, organizacje pozarządowe. Powołując Komitet, starano się także zapewnić równość traktowania kobiet i mężczyzn, m.in. poprzez zachowanie zasady równowagi płci w składzie osobowym Komitetu.

Liczba wniosków o dofinansowanie złożonych do 30 listopada 2004 r.



W pracach Komitetu w charakterze doradczym uczestniczą także przedstawiciele Komisji Europejskiej oraz, jeśli jest to wskazane, przedstawiciele Europejskiego Banku Inwestycyjnego.

Zgodnie z zapisami ustawy o Narodowym Planie Rozwoju do zadań Komitetu Monitorującego należy:

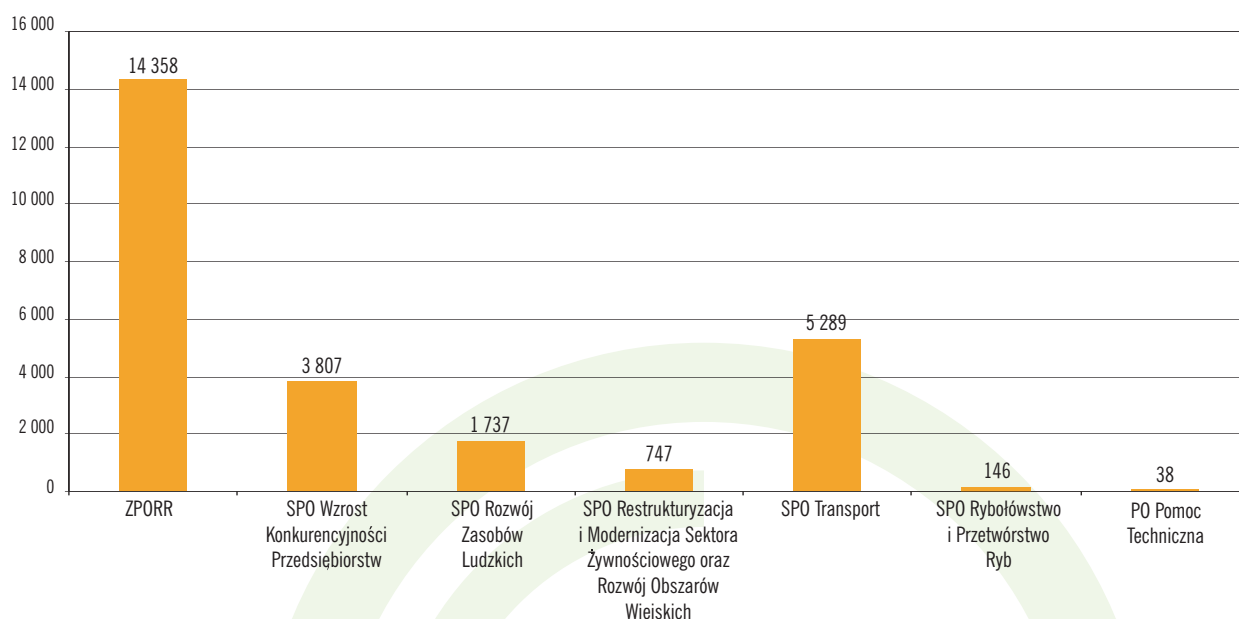
- ▶ wyrażanie opinii i wniosków w zakresie dostosowań i zmian w kierunkach i sposobach realizacji NPR,
- ▶ rozpatrywanie i zatwierdzanie, przed przedłożeniem Radzie Ministrów, rocznych sprawozdań i sprawozdań końcowych,
- ▶ monitorowanie przebiegu oraz ocena efektywności i skuteczności realizacji NPR,
- ▶ zgłaszanie ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego propozycji zmian w ramach poszczególnych programów operacyjnych, które ułatwią osiągnięcie celów NPR lub usprawnią zarządzanie pomocą, w tym zarządzanie finansowe,
- ▶ opiniowanie zgłoszonych przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego propozycji przesunięć środków między programami i priorytetami w ramach NPR.

### > Informacja o stanie wdrażania programów operacyjnych współfinansowanych z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej (stan na 30 listopada 2004 r.)

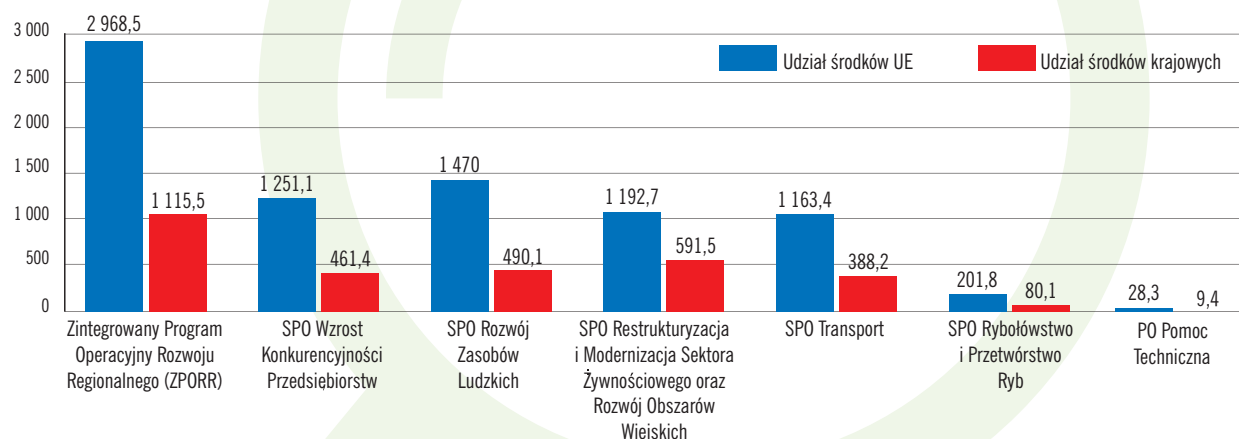
W ciągu ubiegłego roku sukcesywnie uruchamiano nabór wniosków o dofinansowanie we wszystkich programach operacyjnych 30 listopada spośród 100 działań nieuruchomione było jedno w ramach SPO Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw (działanie 2.4 Wsparcie dla przedsięwzięć w zakresie dostosowywania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska), trzy w ramach SPO Modernizacja i Restrukturyzacja Sektora Żywnościowego oraz Rozwój Obszarów Wiejskich (działanie 2.2. Scalanie gruntów działanie, działanie 2.3. Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego, działanie 2.5. Gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi) oraz jedno realizowane w ramach SPO Rybołówstwo i Przetwórstwo Ryb (działanie 4.5. Czasowe zawieszenie działalności i inne rekompensaty finansowe).

Dotychczas w ramach programów operacyjnych oraz IW EQUAL złożono 26,8 tys. wniosków o dofinansowanie na łączną kwotę 26,4 mld zł.

Wartość wnioskowanego dofinansowania ze środków wspólnotowych, określonego we wnioskach o dofinansowanie złożonych do 30 listopada 2004 r. (w mln zł)



Środki z funduszy strukturalnych oraz środków krajowych przeznaczone na realizację programów operacyjnych w latach 2004–2006 (w euro)



Stanowi to ponad 304% alokacji środków wspólnotowych na rok 2004 i ponad 71% środków dostępnych w całym okresie programowania 2004–2006.

Najwięcej, bo 10 456 wniosków o dofinansowanie złożono w ramach SPO Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw (SPO WKP). W ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (ZPORR) oraz SPO Restrukturyzacja i Modernizacja Sektora Żywnościowego oraz Rozwój Obszarów Wiejskich złożono odpowiednio 7 482 oraz 7 201 wniosków.

W ramach ZPORR najwięcej wniosków złożono w województwie śląskim (826) oraz mazowieckim (691), najmniej natomiast w województwie zachodniopomorskim (270) oraz opolskim (242).

Wnioski o największe dofinansowanie ze środków wspólnotowych – w sumie ponad 14 358 mln zł – złożono w ramach ZPORR. Zarówno w przypadku ZPORR, jak i SPO Transport kwoty wnioskowanego dofinansowania przekraczały wartość środków wspólnotowych przewidzianą na cały okres programowania.

We wszystkich programach, za wyjątkiem Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna oraz SPO Rybołówstwo i Przetwórstwo Ryb, rozpoczęto zawieranie umów (lub wydawanie decyzji) o dofinansowanie. Wynikają-

ca z nich wartość wsparcia wynosi 2 244 mln zł, co stanowi ponad 6% funduszy strukturalnych dostępnych dla Polski w latach 2004–2006.

Do końca listopada 2004 r. nie dokonano jeszcze żadnej refundacji poniesionych wydatków, można jednak oczekiwać, że pierwsze płatności z funduszy strukturalnych nastąpią na początku 2005 r. Będą one finansowane ze środków przekazanych Ministerstwu Finansów przez Komisję Europejską w ramach płatności zaliczkowej o wartości 841 mln euro. Na wartość tę złożyła się zaliczka z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (497,3 mln euro), zaliczka z Europejskiego Funduszu Społecznego (204,2 mln euro), zaliczka z Finansowego Instrumentu Wspierania Rybołówstwa (20,2 mln euro) oraz zaliczka przekazana ze środków Sekcji Orientacji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej (119,3 mln euro).

w kolejnym numerze >>

W następnym numerze Biuletynu zaprezentowane zostaną zagadnienia związane ze sprawozdawczością dotyczącą realizacji Narodowego Planu Rozwoju.

**Ta część Biuletynu poświęcona jest teoretycznym i praktycznym zagadnieniom związanym z ewaluacją efektywności pomocy unijnej kierowanej do Polski. Informacje merytoryczne uzupełnianie będą przykładami oraz wiadomościami o bieżących pracach Krajowej Jednostki Oceny.**

## > Typy ewaluacji

Ewaluacja oznacza ocenę stopnia realizacji programu lub projektu (tzn. jego faktycznych rezultatów) w stosunku do wcześniejszych założeń (tzn. oczekiwanych efektów).

Przyznając środki finansowe dla danego kraju Komisja Europejska wymaga przeprowadzenia oceny skuteczności wykorzystywania przyznanej pomocy. Zgodnie z art. 40–43 Rozporządzenia Rady Unii Europejskiej (WE) nr 1260/1999 z dnia 21 czerwca 1999 r. ustanawiającego przepisy ogólne w sprawie funduszy strukturalnych przeprowadza się 3 rodzaje ewaluacji: ewaluację ex-ante, ewaluację mid-term, ewaluację ex-post.

Uwzględniając wymogi europejskie Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju (art. 57–61) wyróżnia te same 3 typy ewaluacji, nazywając je odpowiednio:

- oceną szacunkową – przed rozpoczęciem realizacji,
- oceną w połowie okresu realizacji,
- oceną pełną – po zakończeniu realizacji.

Ponadto, Komitet Monitorujący Narodowy Plan Rozwoju (NPR), komitety monitorujące programy operacyjne oraz komitety monitorujące kontrakty wojewódzkie mogą podjąć decyzje o przeprowadzaniu ocen uzupełniających (bieżących), polegających na zbadaniu w trakcie realizacji NPR, programów operacyjnych i kontraktów wojewódzkich efektywności wykorzystania środków publicznych i skuteczności funkcjonowania systemu ich wdrażania.

W obecnym okresie programowym, tj. w latach 2004–2006 ewaluacji podlegają Narodowy Plan Rozwoju, programy operacyjne i kontrakty wojewódzkie.

## > Zadania Krajowej Jednostki Oceny

Do przeprowadzenia ewaluacji Narodowego Planu Rozwoju powołano w MGIP Krajową Jednostkę Oceny, która – zgodnie z Ustawą o NPR – wykonuje swoje obowiązki we współpracy z instytucjami zarządzającymi poszczególnymi programami operacyjnymi, instytucjami pośredniczącymi, zarządami województw oraz innymi podmiotami zaangażowanymi we wdrażanie programów współfinansowanych ze środków UE. Ewaluację poszczególnych programów operacyjnych przeprowadzają zespoły ds. ewaluacji ulokowane w instytucjach zarządzających tymi programami (tabela poniżej), natomiast zarządy 16 województw odpowiadają za przeprowadzenie ewaluacji kontraktów wojewódzkich.

Do głównych zadań Krajowej Jednostki Oceny należą:

- rozpowszechnianie wiedzy na temat stosowanych w Unii Europejskiej standardów oceny skuteczności i efektywności wykorzystania funduszy strukturalnych UE,
- koordynacja działań z zakresu ewaluacji,
- organizowanie i nadzór nad przebiegiem ewaluacji Narodowego Planu Rozwoju.

W ramach prowadzonych prac KJO opracowano założenia organizacyjne systemu ewaluacji funduszy publicznych w Polsce, w tym funduszy wspólnotowych finansujących działania wdrażane w ramach Narodowego Planu Rozwoju (NPR) i programów operacyjnych.

Przygotowano również wytyczne przeprowadzania ewaluacji Narodowego Planu Rozwoju i programów operacyjnych w Polsce i ramowy Plan oceny Narodowego Planu Rozwoju na lata 2004–2006.

## > Plan oceny NPR 2004–2006

Prace nad przygotowaniem Planu oceny NPR na lata 2004–2006 prowadziła Krajowa Jednostka Oceny. Wstępną wersję dokumentu (zarys planu) przedstawiono na posiedzeniu Komitetu Monitorującego Narodowy Plan Rozwoju 28 lipca ubiegłego roku. Następnie dokument skonsultowano z instytucjami zarządzającymi funduszami strukturalnymi i Funduszem Spójności w Polsce, ekspertami polskimi i zagranicznymi (twinning) oraz z przedstawicielami Komisji Europejskiej (DG Regio i Employment). Projekt dokumentu był omawiany na pierwszym spotkaniu inicjującym powołanie Grupy sterującej ewaluacją NPR/PWW, był także przedmiotem dyskusji z Komisją Europejską podczas roboczego spotkania na temat ewaluacji Europejskiego Funduszu Społecznego w Polsce.

W grudniu ubiegłego roku projekt Planu oceny NPR na lata 2004–2006 został pozytywnie zaopiniowany przez Komitet Monitorujący NPR.

Plan oceny NPR na lata 2004–2006 zawiera:

- ogólne wymogi dotyczące oceny funduszy strukturalnych w Polsce,
- ramy organizacji systemu oceny Narodowego Planu Rozwoju/Podstaw Wsparcia Wspólnoty,
- cele oceny Narodowego Planu Rozwoju 2004–2006, których osiągnięcie jest zakładane w okresie realizacji dokumentu, tj. do 2008 roku oraz sposoby wdrożenia tych celów,
- zadania do realizacji przez KJO w ramach budowy potencjału ewaluacyjnego i przeprowadzenia ocen w ramach Narodowego Planu Rozwoju,
- listę głównych tematów ocen uzupełniających przewidzianych do wykonania w ramach poszczególnych programów operacyjnych.

Zgodnie z Planem oceny NPR 2004–2006 nadrzędnym celem przeprowadzania ewaluacji w ramach Narodowego Planu Rozwoju jest stałe ulepszanie skuteczności i efektywności interwencji publicznej, rozumiane nie tylko w kategoriach pozytywnych skutków społecznych lub gospodarczych związanych bezpośrednio z Planem, lecz także zwiększania przejrzystości i promowania działań podejmowanych przez władze publiczne.

Realizacja tego celu odbywać się będzie poprzez:

- budowę potencjału ewaluacyjnego polskiej administracji,
- ocenę efektywności i skuteczności działań realizowanych w ramach Narodowego Planu Rozwoju, w tym w szczególności w odniesieniu do Podstaw Wsparcia Wspólnoty.

W okresie wdrażania NPR 2004–2006, czyli do końca 2008 roku, zostaną zrealizowane zadania w priorytetowych obszarach dotyczących budowy struktur administracyjnych i skoordynowania działań z zakresu ewaluacji, rozpowszechniania wiedzy i informacji na temat sposobu przeprowadzania i wyników badań ewaluacyjnych oraz zorganizowania i nadzoru nad przebiegiem ocen NPR 2004–2006 i 2007–2013.

W celu budowy potencjału ewaluacyjnego wzmocniony zostanie potencjał administracyjny i koordynacyjny KJO do prowadzenia efektywnego nadzoru nad procesem budowy systemu oceny w Polsce oraz przeprowadzania ocen NPR/PWW. Wzmocni się także potencjał jednostek ewaluacyjnych w instytucjach zarządzających programami operacyjnymi (obecnie w jednostkach ewaluacyjnych zatrudnionych jest łącznie 14 osób, liczba ta sukcesywnie wzrosła do 29 osób do końca 2005 r.).

Do lepszej koordynacji działań z zakresu ewaluacji na poziomie NPR/PWW i programów operacyjnych przyczyni się wzrost liczebności kadr, wyodrębnienie (tam, gdzie to niezbędne) specjalnych zespołów zajmujących się ewaluacją, jak również powołanie grupy sterującej ewaluacją NPR/PWW, grupy konsultacyjnej ds. systemu oceny funduszy UE w Polsce (złożonej z ekspertów zewnętrznych) oraz rozporządzenie wytycznych stanowiących wykładnię obowiązujących procedur i zasad przy przeprowadzaniu procesów ewaluacyjnych. Dodatkowo, rozwój zdolności ewaluacyjnej wśród administracji publicznej oraz ewaluatorów zewnętrznych będzie się odbywał poprzez rozpowszechnianie wiedzy i informacji z zakresu ewaluacji (organizacja szkoleń dla administracji publicznej i konferencji specjalistycznych z udziałem ekspertów).

W zakresie przeprowadzenia ewaluacji w ramach Narodowego Planu Rozwoju, w tym w szczególności w odniesieniu do Podstaw Wsparcia Wspólnoty

Program	Osoba	Funkcja
Narodowy Plan Rozwoju/Podstawy Wsparcia Wspólnoty	Elżbieta Opałka elzfl@mg.gov.pl tel.: (22) 693 42 01 fax: (22) 693 40 85 (22) 693 40 87 Kinga A. Komorowska kinga.komorowska@mg.gov.pl tel.: (22) 693 48 49 Stanisław Bienias stanislaw.bienias@mg.gov.pl tel.: (22) 693 48 48	Koordynator KJO Departament Koordynacji Polityki Strukturalnej, MGIP  KJO Departament Koordynacji Polityki Strukturalnej, MGIP
Program Operacyjny Pomocy Technicznej	Kamil Ślebocki kamil.slebocki@mg.gov.pl tel.: (22) 693 48 57	Wydział Pomocy Technicznej Departament Koordynacji Polityki Strukturalnej, MGIP
Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego	Tomasz Gapski tomgap@mg.gov.pl tel.: (22) 693 4833	Wydział Raportowania i Monitorowania ZPORR, Departament Wdrażania Programów Rozwoju Regionalnego, MGIP
SPO Rozwój Zasobów Ludzkich	Agnieszka Sternik agnieszka.sternik@mg.gov.pl tel.: (22) 693 46 86	Wydział Zarządzania, Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym, MGIP
SPO Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw	Aneta Sobota aneta.sobota@mg.gov.pl tel.: (22) 693 55 98	Wydział Monitorowania, Raportowania i Oceny, Departament Zarządzania Programem Wzrostu Konkurencyjności Przedsiębiorstw, MGIP
SPO Restrukturyzacja i Modernizacja Sektora Żywnościowego...	Tomasz Kacperski tomasz.kacperski@minrol.gov.pl tel.: (22) 623 20 33 fax: (22) 623 20 51	Wydział Monitorowania i Oceny Programów, Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich, MRiRW
SPO Rybołówstwo i Przetwórstwo Ryb	Ewelina Moskwa ewelina.moskwa@minrol.gov.pl	Wydział Polityki Strukturalnej, Departament Rybołówstwa, MRiRW
Sektorowy Program Operacyjny Transport	Renata Olbryś rolbrys@mi.gov.pl tel. (22) 630 13 26	Departament Programowania i Strategii, Ministerstwo Infrastruktury
Fundusz Spójności	Alicja Więckiewicz alicia_wieckiewicz@mpips.gov.pl tel. (22) 661 12 01	Departament Koordynacji Funduszu Spójności, MGIP
Inicjatywa Wspólnoty Equal	Agnieszka Sternik agnieszka.sternik@mg.gov.pl tel.: (22) 693 46 86	Wydział Zarządzania, Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym, MGIP
Inicjatywa Wspólnoty Interreg	Rafał Baliński rafal.balinski@mg.gov.pl tel.: (22) 693 48 50	Wydział INTERREG, Departament Wdrażania Programów Rozwoju Regionalnego, MGIP

w bieżącym okresie programowania, zlecone zostaną oceny uzupełniające. Posłużą one ocenie efektywności i skuteczności działań podejmowanych w ramach europejskiej polityki spójności w Polsce, jak również będą cenną wskazówką do opracowywania kierunków i metod interwencji strukturalnych w ramach NPR w kolejnym okresie programowym. Z uwagi na ograniczenia czasowe podejmowane badania skupiać się będą na:

- ocenie systemu wdrażania NPR i programów operacyjnych, w tym sprawności funkcjonowania instytucji odpowiedzialnych za zarządzanie środkami,
  - ocenie efektywności (wydajności) podejmowanych działań i ich oddziaływania na sytuację społeczno-gospodarczą, w tym na zatrudnienie.
- Wyniki ewaluacji posłużą instytucjom zarządzającym do polepszenia koordynacji i spójności pomiędzy poszczególnymi fazami zarządzania NPR/PWW i PO poprzez wskazanie najsprawniej działających struktur, najlepszych rozwiązań (best practice) oraz koniecznych zmian i usprawnień proceduralnych (w tym rozwiązań legislacyjnych) oraz organizacyjnych obecnego systemu. Wyniki zostaną również wykorzystane na potrzeby oceny uaktualniającej, jak również oceny ex-ante NPR 2007–2013 i PO oraz ex-post NPR 2004–2006 i PO.

## > Ocena uaktualniająca (mid-term update)

Dyskusje nad uaktualnieniem ewaluacji mid-term rozpoczęto w lipcu ubiegłego roku. Pomocą w tym zakresie ma służyć dokument roboczy nr 9. Przewiduje on, że tzw. ewaluacja uaktualniająca składać się będzie z 5 elementów:

- przeglądu stanu wdrożenia zaleceń wynikających z ewaluacji mid-term,
- analizy wskaźników produktu i rezultatu uzyskanych dotychczas, wraz z odniesieniem ich do zakładanych celów programu i postępów w wydatkowaniu środków,
- analizy wskaźników oddziaływania osiągniętych dotychczas możliwości osiągnięcia zakładanych celów programów,
- (opcjonalnie) innych pytań ewaluacyjnych, w zależności od potrzeb danego regionu, sektora kraju członkowskiego,

➤ wniosków dotyczących efektywności, skuteczności i wpływu podjętych działań oraz rekomendacji dotyczących wdrażania danego programu w kolejnych latach oraz programowania na kolejne lata.

Ewaluacja uaktualniająca ma zostać wykonana do 31 grudnia 2005 r. przez ewaluatorów zewnętrznych bądź pracowników jednostek ewaluacyjnych. Będzie ona przydatna w tworzeniu strategii i dokumentów programowych w kolejnym okresie programowania oraz pomoże w przeprowadzeniu analizy ex-post. Nowe kraje członkowskie mogą przeprowadzić to badanie nieobowiązkowo. Miałyby ono polegać na gromadzeniu danych według zaproponowanego wyżej schematu i koncentrować się na wskaźnikach produktu i rezultatu. W Polsce ocena uaktualniająca przeprowadzona zostanie na poziomie NPR/PWW. Będzie się składać z analizy danych z systemu monitoringu, wyników zleconych ocen uzupełniających oraz informacji na temat efektywności i skuteczności poszczególnych programów operacyjnych, dostarczonych przez zespoły ewaluacyjne (niektóre z nich planują przeprowadzenie własnych ocen uaktualniających).

Obecnie prace koncentrują się na przygotowaniu pierwszych badań ewaluacyjnych. Integralnym elementem tych prac są szkolenia i konsultacje organizowane przez Krajową Jednostkę Oceny z zespołami ds. ewaluacji ulokowanymi w strukturach instytucji zarządzających programami operacyjnymi oraz ekspertami twinningowymi i przedstawicielami środowiska polskich ewaluatorów.

**Informacje na temat prac z zakresu ewaluacji oraz informacje o bieżących i planowanych przetargach na badania ewaluacyjne umieszczane są na stronie internetowej MGIP poświęconej funduszom strukturalnym: ([www.fundusze-strukturalne.gov.pl](http://www.fundusze-strukturalne.gov.pl)) w dziale EWALUACJA.**

w kolejnym numerze >>

Aktualności z życia KJO – ostatnie spotkania, informacje o pracach Grupy Sterującej Ewalacją NPR/PWW, krótkie omówienie realizowanych badań ewaluacyjnych.

Od 1 kwietnia w Warszawie, w Ministerstwie Gospodarki i Pracy na placu Trzech Krzyży 3/5 działa punkt informacyjny na temat funduszy strukturalnych oraz poszczególnych programów operacyjnych. Informacje można uzyskać osobiście lub telefonicznie pod numerami: 22/ 693 50 40 lub 22/ 693 50 55. Zapytania elektroniczne należy przysyłać na adres: [punktinformacyjny@mg.gov.pl](mailto:punktinformacyjny@mg.gov.pl). Trafiają do nas głównie pytania o fundusze strukturalne w poszczególnych regionach. Stąd też rozpoczynamy cykl „Fundusze strukturalne w województwie”. Znajdą tutaj Państwo użyteczne informacje na temat wysokości wsparcia, jak również dane teleadresowe instytucji, w których można uzyskać pomoc. Poszczególne województwa będziemy opisywać w porządku alfabetycznym. Ten numer poświęcamy Dolnośląskiemu.

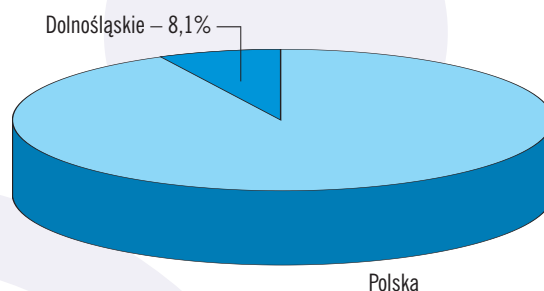
### Województwo dolnośląskie

Wielkość środków przeznaczonych na realizację polityki regionalnej państwa w poszczególnych województwach (w tym w woj. dolnośląskim)

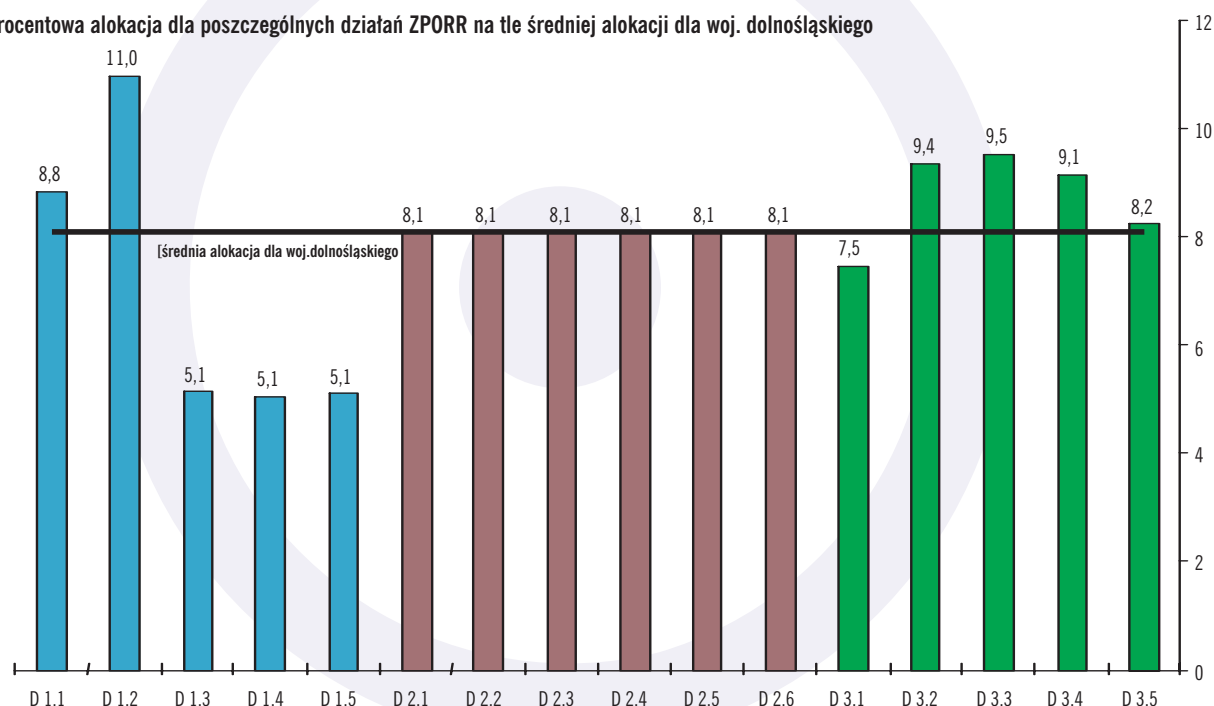
obliczana została zgodnie z zapisami Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2001–2006:

- ▶ 80% środków zostało podzielonych pomiędzy wszystkie województwa proporcjonalnie do liczby mieszkańców;
  - ▶ 10% środków zostało podzielonych proporcjonalnie do liczby mieszkańców w województwach, w których średni poziom PKB na mieszkańca z trzech lat (1997–1999) był niższy od 80% średniego poziomu PKB na mieszkańca;
  - ▶ 10% środków zostało podzielonych proporcjonalnie do liczby mieszkańców w powiatach, w których średnia stopa bezrobocia z trzech ostatnich lat (1999–2001) przekraczała 150% średniej krajowej.
- Biorąc pod uwagę powyższe informacje, dla woj. dolnośląskiego w ramach ZPORR zarezerwowano 223 637 527 zł.

### Udział woj. dolnośląskiego w alokacji funduszy strukturalnych w ZPORR



### Procentowa alokacja dla poszczególnych działań ZPORR na tle średniej alokacji dla woj. dolnośląskiego



### > Gdzie można uzyskać pomoc i dodatkowe informacje?

**ZPORR**  
**URZĄD MARSZAŁKOWSKI WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO**  
 Wydział Funduszy Europejskich i Polityki Regionalnej  
 Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego  
 50-411 Wrocław, Wybrzeże Słowackiego 12-14

fax (71) 374 90 03    [wfe@umwd.pl](mailto:wfe@umwd.pl)

**WYDZIAŁ FUNDUSZY EUROPEJSKICH I POLITYKI REGIONALNEJ**  
**PRIORYTET 1 i 3:**

[www.zporr.dolnyslask.pl](http://www.zporr.dolnyslask.pl)

Stawomir Sobieszek - kierownik działu tel. (71) 374 93 60

[slawomir.sobieszek@umwd.pl](mailto:slawomir.sobieszek@umwd.pl)

**PRIORYTET 1:**

Działanie 1.1:	Wojciech Wiczkowski	tel. (71) 374 90 43	wojciech.wiczkowski@umwd.pl
Działanie 1.2:	Marta Berhel	tel. (71) 374 91 04	marta.berhel@umwd.pl
Działanie 1.3:	Karina Milan	tel. (71) 374 94 20	karina.milan@umwd.pl
Działanie 1.4:	Marta Żolnierewicz	tel. (71) 374 91 04	marta.zolnierewicz@umwd.pl
Działanie 1.5:	Jacek Rohoziński	tel. (71) 374 90 84	jacek.rohozinski@umwd.pl

**PRIORYTET 2 – OGÓLNE INFORMACJE:**

Jolanta Żabska-Cichoń	tel. (71) 374 90 84	jolanta.zabska-cichon@umwd.pl
Elżbieta Krystecka	tel. (71) 374 94 01	elzbieta.krystecka@umwd.pl
Agata Szklńska – kierownik działu	tel. (71) 374 90 12	agata.szklinska@umwd.pl

**WYDZIAŁ EDUKACJI I NAUKI – JEDNOSTKA WDRAŻAJĄCA DZIAŁANIE 2.2 ZPORR:**

Bożena Pajor:	tel. (71) 374 93 82	bozena.pajor@umwd.pl
Marcin Szymkowiak		marcin.szymkowiak@umwd.pl
Marta Bugara:		marta.bugara@umwd.pl

Zenon Tagowski – dyrektor Wydziału:  
tel. (71) 374 93 56  
fax (71) 374 93 26

**WYDZIAŁ ROZWOJU GOSPODARCZEGO – JEDNOSTKA WDRAŻAJĄCA DZIAŁANIE 2.6 ZPORR:**

Aldona Kanicka:	tel. (71) 374 90 98	aldona.kanicka@umwd.pl
Magdalena Kowalczyk-Marcinkowska:		magdalena.kowalczyk@umwd.pl
Marek Kowal		marek.kowal@umwd.pl

fax (71) 374 93 15

**PRIORYTET 3:**

Działanie 3.1:	Marta Berhel	tel. (71) 374 91 04	marta.berhel@umwd.pl
Działanie 3.2:	Daniel Wąsiel	tel. (71) 374 91 03	daniel.wasiel@umwd.pl
Działanie 3.3:	Dominika Lorek	tel. (71) 374 91 04	dominika.lorek@umwd.pl
Działanie 3.5:	Dariusz Koprowski	tel. (71) 374 91 03	dariusz.koprowski@umwd.pl

**DOLNOŚLĄSKI WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY – INSTYTUCJA WDRAŻAJĄCA DZIAŁANIA 2.1, 2.3, 2.4, 2.5 ZPORR oraz działania 1.2 i 1.3 SPO-RZL**

Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy	tel. (74) 840 81 93	www.efs.dwup.pl
58-306 Wałbrzych, ul. Ogrodowa 5b	fax (74) 840 73 89	www.wuzpor@praca.gov.pl
Wydział ds. Europejskiego Funduszu Społecznego		www.uwa@praca.gov.pl
1) ODDZIAŁ ZPORR: Katarzyna Kiek – kierownik oddziału:	tel. (74) 840 73 56, 840 73 85	
2) ODDZIAŁ SPO-RZL: Piotr Lazar – kierownik oddziału:	tel. (74) 840 81 14 lub (74) 840 73 61	

**REGIONALNA INSTYTUCJA FINANSUJĄCA: WROCŁAWSKA AGENCJA ROZWOJU REGIONALNEGO – INSTYTUCJA WDRAŻAJĄCA DZIAŁANIE 3.4 ZPORR oraz uczestnicząca we wdrażaniu działań 2.1 i 2.3 SPO – Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw:**

Wrocławska Agencja Rozwoju Regionalnego	fax: (71) 372 36 85	www.warr.pl
50-062 Wrocław, Pl. Solny 16		
Małgorzata Gryglak	tel. (71) 344-58-41	warr@warr.pl
Oktawian Chwaścik		

**SPO – Rozwój Zasobów Ludzkich działanie 1.4:**

PAŃSTWOWY FUNDUSZ REHABILITACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	tel. (71) 346 74 40	www.pfron.org.pl
– jako instytucja wdrażająca:		
Oddział Wrocław, ul. Szewska 6/7	fax (71) 342 12 60	

**SPO – Restrukturyzacja i Modernizacja Sektora Żywnościowego oraz Rozwój Obszarów Wiejskich:**

Działanie 2.2 „Scałanie gruntów”	jednostka wdrażająca – Wydział Geodezji i Kartografii	50-403 Wrocław ul. Dobrzyńska 21/23	tel. (71) 782 92 50 fax: (71) 782 92 51
Działanie 2.3 „Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego”	jednostka wdrażająca – Wydział Rozwoju Obszarów Wiejskich (oraz jednostka koordynująca działania 2.2, 2.3 i 2.5)	Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego 50-411 Wrocław Wybrzeże Słowackiego 12-14	tel. (71) 374 94 04 wrow@umwd.pl pawel.czyszczon@umwd.pl katarzyna.malinowska@umwd.pl
Działanie 2.5 „Gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi”	jednostka wdrażająca – Wydział Gospodarki Wodnej		tel. (71) 374 94 03 (71) 374 93 65 fax (71) 374 93 15

**INTERREG III A POLSKA–NIEMCY (DOLNY ŚLĄSK–SAKSONIA):**

Regionalny Punkt Kontaktowy	Beata Misztak Dorota Hanczarek	(075) 764-94-66	beata.misztak@umwd.pl; dorota.hanczarek@umwd.pl
Wydział Funduszy Europejskich i Polityki Regionalnej Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego 50-411 Wrocław, Wybrzeże Słowackiego 12-14 fax (71) 374 90 03	Monika Przeniosło Justyna Książek	tel. (71) 374 90 36	monika.przenioslo@umwd.pl justyna.ksiazek@umwd.pl

**W tej części Biuletynu będziemy prezentować Państwu doświadczenia starych krajów członkowskich w przygotowaniu i wdrażaniu projektów finansowanych ze środków unijnych. W tym numery przedstawiamy przykłady ze Wschodnich Niemiec oraz Wielkiej Brytanii.**

### Jak zdobyto doświadczenie we Wschodnich Niemczech w zakresie wsparcia z funduszy strukturalnych

3 października 1990 r. terytorium byłej NRD weszło w skład Republiki Federalnej Niemiec. Powstało pięć nowych landów: Meklemburgia-Pomorze Wschodnie, Brandenburgia, Saksonia-Anhalt, Saksonia oraz Turynia. Wschodnia część miasta Berlina została włączona do istniejącego Kraju Związkowego Berlina. W wyniku tego historycznego wydarzenia nowe niemieckie landy stały się z dnia na dzień częścią Unii Europejskiej, co wiązało się z wieloma nowymi obowiązkami. Obok przekształcenia całego państwowego systemu prawnego na system zachodniej części Niemiec, trzeba też było dostosować go do unijnych standardów we wszystkich zakresach. Było to wyzwanie o dotąd niewyobrażalnym wymiarze.

#### > Czas zmian

Przed Niemcami z nowych landów stały duże zadania: przebudowa infrastruktury, przestawienie systemu gospodarczego z gospodarki planowej na gospodarkę rynkową, przeprowadzenie prywatyzacji gospodarstwa rolnych. Potrzebne były liczne działania dla poprawy środowiska naturalnego, itd.

Zmianom tym towarzyszyły jednak – i towarzyszą do dziś – zjawiska negatywne, a zwłaszcza ponadprzeciętne wysokie bezrobocie (około 20 proc.), do tej pory nieznane mieszkańcom Niemiec Wschodnich.

#### > Pierwsza „euro-pomoc”

Dla Niemiec Wschodnich członkostwo w UE oznaczało możliwość odbudowy landów. Już w pierwszej połowie 1991 r. Unia Europejska przeznaczyła dla wszystkich pięciu landów i wschodniej części Berlina natychmiastową pomoc z funduszy strukturalnych w wysokości około 3,0 miliardów ECU. Cały obszar NRD został objęty celem 1, tak że można było zastosować tam obowiązującą wówczas maksymalną wysokość wsparcia z funduszy strukturalnych (do 50 proc. wydatków kwalifikowanych, dziś 75 proc.). Jednocześnie UE zgodziła się na kilka specjalnych rozwiązań upraszczających procedury korzystania z funduszy strukturalnych.

Rząd federalny Niemiec, wspólnie z powstałymi jesienią 1990 roku rządami krajów związkowych, przygotował wymagane przez Komisję Europejską dokumenty programowe, a po paru tygodniach prac przedłożył je UE do zatwierdzenia. Następnie dla wszystkich landów opracowano wspólne Podstawy Wsparcia Wspólnoty, a dla każdego landu trzy jednofunduszowe programy operacyjne – po jednym dla EFRR, EFS i EFOiGR. Komisja Europejska pozwoliła krajom związkowym na rozpoczęcie wsparcia pierwszych projektów już od 1 stycznia 1991 r., jeszcze przed zatwierdzeniem programów. Jednak przed otrzymaniem pierwszej płatności z Komisji Europejskiej, musiały one przejść z własnych budżetów prefinansowanie oczekiwanych środków UE. Problem polegał na tym, że bezpośrednio po utworzeniu krajów związkowych nie działała jeszcze administracja. Mimo to Niemcy z części wschodniej rozpoczęli

tworzenie bardzo skomplikowanych systemów zarządzania, rozdzielania i rozliczania unijnych funduszy strukturalnych, wymaganych przez UE. Nabierali doświadczenia w trakcie pracy. Późniejsze kontrole Europejskiego Trybunału Obrachunkowego oraz jednostki kontroli finansowej Komisji Europejskiej nie sformułowały żadnych większych zarzutów, które mogłyby poskutkować zwrotem dużych sum pieniędzy. Dla Niemców z nowych landów również te kontrole stanowiły możliwość stałego poszerzania wiedzy o funduszach strukturalnych UE.

#### > Cel 1 do 2006 r.

W następnym okresie programowania UE 1994–1999 wschodniemieckie kraje związkowe otrzymały, jako równoprawny obszar celu 1 w obrębie Unii, ogółem 12,5 mld euro, w tym 2,2 mld euro dla Brandenburgii. Jednocześnie wschodniemieckie procedury i systemy odpowiadały w pełni obowiązującym w całej UE przepisom. Również w tym okresie wsparcia kraje związkowe posiadały, obok Podstaw Wsparcia Wspólnoty, po trzy własne Programy Operacyjne. Były to jednak tak zwane wielofunduszowe programy, to znaczy każdy program miał przynajmniej dwa zaangażowane fundusze.

W 1999 roku produkt krajowy brutto we Wschodnich Niemczech nadal stanowił poniżej 75% średniej UE, tak więc nowe kraje związkowe w obecnie trwającym okresie wsparcia 2000–2006 w dalszym ciągu otrzymują pomoc od UE jako obszary celu 1. Jedyne Berlin Wschodni przestał spełniać te kryteria, stąd też otrzymuje wsparcie phasing-out. Ogółem UE przeznaczyła w tym okresie dla Niemiec Wschodnich, łącznie z Berlinem Wschodnim, 19,1 miliarda euro, z tego 3,1 miliarda euro dla Brandenburgii. Struktura programów w porównaniu z latami 1994–99 została uproszczona. Każdy kraj związkowy opracowywał i teraz wdraża tylko jeden program operacyjny ze wszystkimi trzema funduszami.



Gisela Mehlmann – ekspert krótkoterminowy w ramach trawingu niemiecko-francuskiego

#### > Na co przeznaczono środki z funduszy strukturalnych

Mimo że w Niemczech Wschodnich nadal istnieją duże problemy gospodarcze i na rynku pracy, należy docenić dotychczasowe dokonania związane z wykorzystaniem funduszy strukturalnych. Odnowiono oraz wybudowano wiele dróg, stworzono dobrą sieć lotnisk i lądowisk. Poprawiono funkcjonowanie regionalnego transportu osobowego, co znacząco wpłynęło na mobilność mieszkańców. W celu rozwoju gospodarki stworzono też parki przemysłowe i technologiczne. Tysiące małych i średnich przedsiębiorstw otrzymało pomoc na potrzebne działania inwestycyjne. Odnowiono też i zurbanizowano w dużym stopniu miasta oraz wsie. Ponadto każdego roku tysiące osób podnosi kwalifikacje dzięki wsparciu ze strony Europejskiego Funduszu Społecznego lub koszt ich zatrudnienia jest częściowo pokrywany ze środków publicznych. Są to jedynie niektóre z pozytywnych efektów unijnego wsparcia.

Warto też dodać, że odbudowa Wschodnich Niemiec będzie kontynuowana do momentu wyrównania dysproporcji rozwojowych z zachodnią częścią kraju.

## PROJEKT EDEN

### Historia sukcesu funduszy strukturalnych

Pięć lat temu dzięki projektowi Eden jedną z byłych angielskich kopalni glinki przekształcono w centrum wystawiennicze prezentujące związki człowieka ze światem roślin. Przedsięwzięcie zainteresowało turystów i naukowców z całego świata, dzięki czemu w tym ubogim regionie Anglii znacznie rozwinęła się turystyka i wzrosło zatrudnienie.



## > II. Rewitalizacja a fundusze strukturalne

Fundusze strukturalne mają znaczący wkład w rozwój regionów państw członkowskich. Oto niektóre przykłady osiągnięć, których dokonano w przeciągu pięciu lat, do roku 2000:

- dostarczono projekty o wartości 210 miliardów euro,
- zbudowano 4 000 kilometrów autostrad i 32 000 kilometrów dróg,
- utworzono 800 000 nowych miejsc pracy,
- rozwinęto 3 800 hektarów obszarów przemysłowych,
- udzielono pomocy 214 000 małym przedsiębiorstwom,
- przeszkolono 8 milionów ludzi.

Istnieją również korzyści niewymierne, które trudno przedstawić w postaci liczb:

- mniej rozwinięte regiony podlegają rewitalizacji, rozwijają się dzięki nowej infrastrukturze, nowym przedsiębiorstwom i stanowiskom pracy oraz zajęciu się problemem środowiska naturalnego,
- w zdegradowanych obszarach miejskich odbudowuje się wszystkie elementy struktury miejskiej, aby doprowadzić w przyszłości do ich dynamicznego rozwoju, zapobiegając ciągłemu odpływowi lokalnych środków (służba zdrowia, policja, usługi dla ludności),
- obywatele otrzymują szansę na rozwój, zatrudnienie i lepsze warunki życia.

Szacuje się, że w ciągu pięciu lat fundusze strukturalne znacząco podwyższyły PKB wielu krajów członkowskich, w niektórych przypadkach nawet o 4,7%. Rezultaty projektów lub programów są najbardziej widoczne na poziomie regionalnym i lokalnym. Przykładem takiego projektu jest projekt Eden, współfinansowany z funduszy strukturalnych.

## > A. Projekt Eden

Pomysłodawcą projektu był ogrodnik z Kornwalii, jednego z najuboższych i najmniej rozwiniętych regionów Wielkiej Brytanii. Pragnął stworzyć ogród botaniczny, który z jednej strony ukazałby związek między człowiekiem a roślinami, z drugiej – przyciągnął turystów, ogrodników amatorów i zawodowych botaników.

W rezultacie na zaniedbanym terenie dawnej kopalni glinki powstała niecodzienna atrakcja turystyczna oraz centrum badań nad środowiskiem. Dało to impuls do rozwoju tego słabo rozwiniętego regionu, w którym wcześniej panował kryzys w rolnictwie i przemyśle, co powodowało bezrobocie i odpływ ludności.

W wyniku projektu powstały biomy – lekkie, olbrzymie szklarnie o nowocześniejszej konstrukcji (ciągną powietrza wewnątrz biomu jest większy niż

sam biom). Znajduje się w nich około 100 tysięcy roślin pochodzących ze wszystkich stref klimatycznych świata. Obok biomów zbudowano także centra badań oraz liczne atrakcje dla turystów.

Wprowadzenie projektu w życie było możliwe dzięki Trust Eden, charytatywnej fundacji typu nonprofit i spółce cywilnej, w skład której wchodziły lokalne agencje rozwoju oraz wiele lokalnych instytucji. Projekt kosztował ponad 100 milionów euro. Współfinansował go rząd (środki uzyskano z loterii), lokalne agencje rozwoju i fundusze strukturalne Unii Europejskiej. Fundusze posłużyły na zakup i oczyszczenie terenu, zakup roślin, budowę biomów i pozostałych budynków, a także założenie Fundacji Eden, nowej organizacji prowadzącej w ramach projektu badania w dziedzinie botaniki i środowiska. Projekt trwał trzy lata (1999–2001) i okazał się wielkim sukcesem. Przyciągnął 2 miliony zwiedzających, dzięki czemu przyniósł 30 milionów euro dochodu oraz zapewnił pracę 600 osobom (z których większość była wcześniej bezrobotna).

Ze względu na wyjątkowe możliwości prowadzenia badań do Edenu ściągają liczne międzynarodowe organizacje zajmujące się problemami środowiska. Planuje się wybudowanie tu trzeciego biomu, rozbudowanie bazy badawczej i stworzenie centrum konferencyjnego oraz hotelu. Miarą sukcesu projektu Eden może być fakt, że w planach jest podobny projekt utworzenia największego na świecie akwarium zdolnego pomieścić tysiące zagrożonych gatunków roślin i zwierząt. Zostałyby tam odtworzone tropikalne środowiska wodne, takie jak Amazonka czy rzeka Mekong. Krajowy Instytut Badań nad Środowiskami Wodnymi (Nirah – the National Institute for Research into Aquatic Habitats) ma stać się jedną z największych atrakcji turystycznych w Europie. Przewiduje się, że będzie go odwiedzać dwa miliony zwiedzających rocznie. Środki na przeprowadzenie projektu ma zagwarantować rząd, sektor prywatny oraz dotacje europejskie.

**„Chcieliśmy przede wszystkim, aby Eden stał się symbolem dokonania człowieka w dziedzinie regeneracji i odnawiania regionów. Kiedyś szyby służyły do wydobywania gliny porcelanowej, a przemysł wydobywczy kształtował gospodarkę i krajobraz. Dzisiaj Eden otwiera przed regionami nowe możliwości dające szansę na lepszą przyszłość.”**

**Tony Kendle, Dyrektor Fundacji Eden**

## > Wskazówki dla wnioskodawców

- 1) **Dobry pomysł**  
Aby projekt osiągnął sukces, powinien wynikać z dobrego pomysłu, odpowiadającego lokalnej rzeczywistości.
- 2) **Organizacja**  
Do sterowania projektem i jego wykonania potrzebna jest silna struktura instytucji.
- 3) **Zaangażowanie społeczności lokalnej**  
Dla sukcesu przedsięwzięcia ważne jest zaangażowanie społeczności lokalnej oraz organizacji.
- 4) **Zarządzanie projektem**  
Skuteczne zarządzanie projektem przez oddany, entuzjastyczny i pomysłowy zespół jest konieczne do przezwycięzania przeszkód stojących na drodze od pomysłu do jego realizacji.
- 5) **Wytrwałość**  
Sukces nie przychodzi łatwo. Nawet w przypadku projektu Eden, który okazał się dużym sukcesem, zespół zarządzający wiele razy był blisko jego porzucenia, ponieważ przeszkody wydawały się zbyt trudne do przezwycięzienia.

Szczegółowsze informacje na temat projektu Eden są dostępne na stronie internetowej: [www.edenproject.com](http://www.edenproject.com)

Robert Brown, ekspert Niemiecko-Francuskiego Projektu Współpracy Blizniaczej

w kolejnym numerze >>

Doświadczenia w przygotowaniu projektów we Włoszech.

**W tym dziale poruszymy zagadnienia związane z trwającą obecnie debatą nad przyszłością polityki spójności UE oraz stanem prac nad Nową Perspektywą Finansową na lata 2007–2013. Mamy nadzieję, że pozwoli to Państwu w lepiej zrozumieć procesy zachodzące w nowej rozszerzonej Unii Europejskiej.**

## > Ramy debaty

Debata na temat kształtu polityki spójności Unii Europejskiej w latach 2007–2013 rozpoczęła się wraz z opublikowaniem w 2001 roku II Raportu Komisji Europejskiej nt. spójności ekonomicznej i społecznej, w którym sformułowane zostały podstawowe dylematy dotyczące przyszłości polityki spójności w perspektywie rozszerzenia UE.

Do początku 2004 roku debata ta miała charakter wstępnej wymiany poglądów i stanowisk poszczególnych państw członkowskich i kandydujących, głównie podczas organizowanych w tym celu forów kohezyjnych (Bruksela – maj 2001 r., maj 2002 r., maj 2004 r.) i nieformalnych spotkań ministrów ds. polityki regionalnej (Chalkidiki – maj 2003 r., Rzym – październik 2003 r., Port Laiose – luty 2004 r.).

## > Propozycje Komisji Europejskiej

W lutym 2004 r. Komisja Europejska opublikowała komunikat dotyczący nowej perspektywy finansowej oraz III Raport na temat spójności ekonomicznej i społecznej, w którym przedstawiła propozycję funkcjonowania polityki spójności UE w latach 2007–2013.

Kluczowe aspekty propozycji Komisji Europejskiej zawartej w III Raporcie obejmują:

- 1) utrzymanie dotychczasowej **wagi budżetu polityki spójności** (ok. 1/3 budżetu Unii),
- 2) **koncentrację** działań na trzech nowych celach związanych z priorytetami strategii lizbońskiej:
  - ▶ Cel 1 – **konwergencja** (wspieranie wzrostu i tworzenie nowych miejsc pracy w państwach i regionach najbiedniejszych o PKB per capita poniżej 75% średniej dla UE oraz regionach tzw. efektu statystycznego),
  - ▶ Cel 2 – **regionalna konkurencyjność i zatrudnienie** (wspieranie zmian strukturalnych w regionach niekwalifikujących się do uzyskiwania pomocy w ramach celu 1 ze względu na przekroczenie wskaźnika 75% średniego PKB per capita dla UE oraz wspieranie zmian na rynku pracy),
  - ▶ Cel 3 – **europajska współpraca terytorialna** (wspieranie terytorialnej konkurencyjności oraz promowanie harmonijnego i zrównoważonego rozwoju terytorium Unii – beneficjentami będą wewnętrzne i zewnętrzne regiony graniczne).
- 3) **ograniczenie liczby funduszy** finansujących politykę spójności do trzech: Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności,
- 4) **rezygnację z kontynuacji** Inicjatyw Wspólnotowych (Equal, Interreg, Leader, Urban) na rzecz włączania ich specyficznych dziedzin wsparcia do trzech nowych celów,
- 5) **uproszczenie systemu wdrażania** m.in. poprzez nowe dokumenty programujące, jednofunduszowe programy operacyjne, zarządzanie na poziomie priorytetów, bardziej elastyczne reguły kwalifikowalności kosztów,
- 6) **zachowanie podstawowych zasad**: wieloletniego programowania, partnerstwa, współfinansowania i ewaluacji.

## > Projekty rozporządzeń regulujących funkcjonowanie funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w latach 2007–2013

W połowie lipca 2004 r. Komisja Europejska opublikowała projekty nowych aktów normatywnych regulujących realizację polityki spójności w latach 2007–2013:

- ▶ projekt rozporządzenia wprowadzającego ogólne przepisy w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności,
- ▶ projekt rozporządzenia dotyczącego funkcjonowania Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego,
- ▶ projekt rozporządzenia dotyczącego funkcjonowania Europejskiego Funduszu Społecznego,
- ▶ projekt rozporządzenia dotyczącego funkcjonowania Funduszu Spójności,
- ▶ projekt rozporządzenia dotyczącego funkcjonowania Europejskich Grup Współpracy Terytorialnej.

Ministerstwo Gospodarki i Pracy wspólnie z resortami współpracującymi opracowało projekty stanowisk rządu RP w sprawie projektów rozporządzeń, które 17 września 2004 r. zostały przyjęte przez Komitet Europejski Rady Ministrów. Projekty stanowisk rządu stanowią podstawę do zajmowania stanowiska przez przedstawiciela Polski w trakcie dyskusji nad propozycjami przyszłych rozwiązań w zakresie polityki spójności prowadzonej na forum instytucji wspólnotowych.

Uzgodnienia na szczeblu wspólnotowym dotyczące kształtu przyszłej polityki spójności prowadzone są w ramach prac grupy roboczej Rady UE ds. środków strukturalnych, w której uczestniczą przedstawiciele wszystkich państw członkowskich.

W związku z udziałem w debacie na temat reformy polityki spójności, Polska po raz pierwszy jako pełnoprawny członek UE ma możliwość jednoczesnego przygotowywania Narodowego Planu Rozwoju na lata 2007–2013, uwzględniającego szereg strategii rozwojowych kraju oraz wpływania na przyszłe zasady jego wdrażania, uczestnicząc w uzgodnieniach dotyczących projektów nowych rozporządzeń.

## > Negocjacje nowej perspektywy finansowej

Debata nt. przyszłości polityki spójności UE wpisuje się w szerszy proces negocjacji perspektywy finansowej 2007–2013. Zgodnie z zakładanym harmonogramem polityczne porozumienie w sprawie kształtu nowej perspektywy finansowej, w tym wielkości budżetu ogólnego oraz znaczenia poszczególnych polityk, powinno zostać osiągnięte przez Radę Europejską do czerwca 2005 roku, a finalne przyjęcie rozporządzeń regulujących funkcjonowanie funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności powinno nastąpić do końca 2005 roku.

Podczas ostatniego szczytu Rady Europejskiej w Brukseli 16–17 grudnia 2004 roku uzgodniono podstawowe zasady i kierunki nowej perspektywy finansowej. Rada Europejska potwierdziła, że nowe ramy finansowe, będące przedmiotem wszechstronnych negocjacji, powinny zapewnić odpowiednie środki finansowe niezbędne do podjęcia przyszłych wyzwań w skuteczny i sprawiedliwy sposób, z uwzględnieniem wyzwań wynikających z różnic w poziomach rozwoju w rozszerzonej Unii. Dalsze negocjacje nowej perspektywy finansowej będą się koncentrować wokół alokacji finansowych na poszczególne dziedziny interwencji w kontekście całkowitego poziomu wydatków budżetu ogólnego UE oraz w kontekście kompleksowej dyskusji dotyczącej reformy systemu środków własnych.

Obok dyskusji dotyczącej horyzontalnych zagadnień kolejnej perspektywy finansowej, w poszczególnych grupach roboczych Rady UE prowadzone są prace nad propozycjami legislacyjnymi regulującymi funkcjonowanie poszczególnych polityk w okresie 2007–2013.

## > Podsumowanie dotychczasowych prac nad projektami rozporządzeń dotyczących przyszłej polityki spójności

W drugim półroczu 2004 r. pod kierunkiem prezydencji holenderskiej odbyła się pierwsza faza dyskusji na temat przedstawionych przez Komisję propozycji rozporządzeń w zakresie przyszłej polityki spójności.

We wrześniu 2004 r. spotkania grupy roboczej ds. środków strukturalnych miały charakter informacyjny i poświęcone były wstępnej dyskusji nad projektem rozporządzenia wprowadzającego ogólne przepisy w zakresie funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, prowadzonej na podstawie pytań przekazywanych sukcesywnie przez państwa członkowskie do poszczególnych rozdziałów rozporządzenia oraz materiałów informacyjnych Komisji Europejskiej. W kolejnych miesiącach prac grupy roboczej kontynuowana była dyskusja na temat rozporządzenia ogólnego w oparciu o szczegółowe kwestionariusze przygotowywane przez Prezydencję oraz fiski informacyjne Komisji. Równolegle odbyła się wstępna wymiana komentarzy państw członkowskich na temat projektów rozporządzeń szczegółowych dotyczących poszczególnych instrumentów polityki spójności, a następnie dokonano pogłębionej analizy rozporządzeń artykuł po artykule.

Najważniejsze zagadnienia z punktu widzenia polskiego stanowiska, poruszane w ramach dotychczasowej dyskusji w ramach grupy roboczej, obejmują:

➤ **Pułap 4% – problem zakresu i metodologii.** Stosowanie zasady ograniczającej wielkość rocznych transferów strukturalnych do poziomu 4% PKB państwa beneficjenta, jak również kwestia stosowanej w tym zakresie metodologii stanowią istotny problem dla części państw członkowskich. Propozycja uwzględnienia w kalkulacjach pułapu 4% alokacji z tytułu obecnej Sekcji Orientacji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej, przekształconej w nowy instrument wsparcia dla obszarów wiejskich, a także nowego Europejskiego Instrumentu Rybołówstwa oraz środków w ramach Europejskiej Polityki Sąsiedztwa nie znajduje uzasadnienia, biorąc pod uwagę sztywny charakter tych wydatków, ustalanych w sposób niezależny od polityki spójności, a także przeniesienie ich do innych działań budżetu UE. W sytuacji zastosowania pułapu 4% cięciom podlegać będą przede wszystkim alokacje w ramach polityki spójności, co może mieć niekorzystne konsekwencje w krajach, gdzie alokacje z tytułu polityki rolnej i rybołówstwa będą znaczące.

➤ **Maksymalny poziom współfinansowania wspólnotowego dla państw objętych Funduszem Spójności.** Propozycja maksymalnej wielkości współfinansowania wspólnotowego na poziomie 80% dla państw objętych Funduszem Spójności, ograniczona do wyjątkowych i uzasadnionych przypadków („exceptional and duly justified cases”), w porównaniu z wyższym poziomem przewidzianym dla regionów ultra-peryferyjnych (85%), nie uwzględnia w sposób wystarczający specyfiki nowych państw członkowskich o znacznie niższym poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego.

➤ **Szersze zastosowanie zasady subsydiarności.** W związku z postulowanym przez Komisję uproszczeniem systemu realizacji polityki spójności, istotna część kompetencji przeniesiona została na poziom państw członkowskich. Najważniejszymi obszarami, w których zasady krajowe mają zastąpić zasady wspólnotowe są: koordynacja w zakresie programowania i zarządzania, zasady kwalifikowalności oraz kontrola (przy zapewnieniu właściwego funkcjonowania systemu zarządzania i kontroli w kraju). Ponadto w dokumentach prawa krajowego będą musiały zostać określone kwestie dotyczące m.in. typów beneficjentów oraz kryteria wyboru projektów, dotychczas uregulowane w dokumencie o charakterze wspólnotowym (uzupełnienie programu).

➤ **Zasada proporcjonalności.** Komisja zaproponowała uproszczone procedury w zakresie zarządzania, kontroli oraz ewaluacji w przypadku programów angażujących niewielkie środki finansowe pochodzące z budżetu UE (33% maksymalnego wkładu wspólnotowego dla programu operacyjnego oraz alokacja nieprzekraczająca 250 milionów euro). Istnieją

obawy, że zaproponowane rozwiązanie może doprowadzić do sytuacji, w której standardy kontroli środków wspólnotowych będą różnić się w zależności od wielkości programu operacyjnego i miejsca jego realizacji.

➤ **Nowe zasady programowania.** Strategiczne podejście do polityki spójności wyraża się między innymi w propozycji ujmowania priorytetów tej polityki w strategicznym dokumencie o charakterze wspólnotowym oraz corocznego procesu raportowania postępów w ich realizacji przez państwa członkowskie oraz Komisję, któremu towarzyszyć będzie debata na szczeblu politycznym na forum Rady. Nasuwają się jednakże wątpliwości w odniesieniu do częstotliwości przygotowywania raportów, ze względu na możliwe utrudnienie całego procesu programowania oraz nadmierne nakłady administracyjne, jak również w odniesieniu do realnego wpływu decyzji podejmowanych przez Radę na kwestie praktyczne zarządzania programami operacyjnymi.

➤ **Jednofunduszowe programy operacyjne.** Propozycja ta może powodować poważne konsekwencje dla efektywnego i zintegrowanego podejścia do programowania, które jest istotą polityki spójności. W sytuacji braku możliwości realizacji wielofunduszowych programów, niezbędne wydaje się zapewnienie większej elastyczności w ramach wzajemnego finansowania komplementarnych działań przez Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego i Europejski Fundusz Społeczny, powyżej zaproponowanego przez Komisję poziomu 5%. Najbardziej pożądanym rozwiązaniem byłoby zapewnienie fakultatywności co do wyboru przez państwo członkowskie opcji jedno- lub wielofunduszowych programów operacyjnych.

➤ **Międzynarodowa współpraca międzyregionalna jako obojętna oś priorytetowa w programach operacyjnych celu 1 i 2.** Kwestią do rozstrzygnięcia pozostaje umiejscowienie obszaru współpracy między regionami z różnych państw członkowskich – jako obowiązkowej osi priorytetowej w ramach programów operacyjnych celu 1 i 2 czy jako komponentu celu 3.

➤ **Zasada n+2 w odniesieniu do Funduszu Spójności.** W tym kontekście niezbędne wydaje się uwzględnienie specyfiki Funduszu Spójności w ramach ogólnego systemu programowania i realizacji polityki strukturalnej oraz zapewnienie większej elastyczności w stosowaniu zasady n+2 z uwagi na wielkość projektów i długość cyklu inwestycyjnego.

➤ **Warunkowość pomocy z Funduszu Spójności w zależności od realizacji przez państwo członkowskie programów konwergencji.** Intencją Komisji nie jest wstrzymanie płatności dla programów/projektów, które są w trakcie realizacji, takie projekty będą mogły nadal otrzymywać finansowanie. W sytuacji, gdy państwo członkowskie nie spełnia warunków przewidzianych w zakresie warunkowości pomocy, zawieszaniu ulega część lub całość zobowiązań (commitments) z Funduszu Spójności przewidzianych dla państwa członkowskiego. W momencie, gdy państwo zacznie spełniać przewidziane warunki, zobowiązania zostają przywrócone, w przeciwnym wypadku następuje likwidacja zobowiązań.

Dotychczasowy przebieg dyskusji w ramach grupy roboczej wskazuje na to, iż w pewnych obszarach Komisja Europejska bardzo stanowczo broni swojego stanowiska. Dotyczy to między innymi propozycji jednofunduszowych programów operacyjnych, procesu corocznego przygotowywania strategicznych raportów z realizacji priorytetów polityki spójności, kwestii kwalifikowalności VAT a także uznania budownictwa za obszar kwalifikujący się do wsparcia z funduszy strukturalnych.

Wszelkie informacje na temat polityki spójności UE 2007–2013 umieszczone są na bieżąco na stronie internetowej MGIP poświęconej tematyce funduszy strukturalnych ([www.fundusze-strukturalne.gov.pl](http://www.fundusze-strukturalne.gov.pl)) w dziale POLITYKA SPÓJNOŚCI UE.

w kolejnym numerze >>

prześtawimy Państwu przebieg debaty na temat polityki spójności UE 2007–2013 pod kierunkiem Prezydencji luksemburskiej oraz szczegółowe aspekty dyskusji nt. projektów rozporządzeń regulujących funkcjonowanie poszczególnych funduszy.

Na stronie internetowej [www.fundusze-strukturalne.gov.pl/szkolenia](http://www.fundusze-strukturalne.gov.pl/szkolenia) działa interaktywny serwis szkoleniowy, który umożliwia wprowadzanie danych o szkoleniach na tematy związane z funduszami strukturalnymi, wykładowcach, programach, uczestnikach szkoleń, a także generowanie raportów. Serwis ten został przygotowany przez Instytucję Zarządzającą Podstawami Wsparcia Wspólnoty przy współpracy twinningu niemiecko-francuskiego. Do wprowadzania uczestników na listy szkoleń są upoważnieni przeszkoleni pracownicy urzędów centralnych zaangażowanych we wdrażanie funduszy, wyznaczeni przez poszczególne jednostki. W najbliższym czasie do serwisu będą włączani kolejni użytkownicy, m.in. z administracji regionalnej.

Działania promocyjne i szkoleniowe odgrywają ważną rolę we wdrażaniu Podstaw Wsparcia Wspólnoty, a co za tym idzie – w wykorzystaniu środków Unii Europejskiej.

### > Zintegrowana strategia działań promocyjnych i szkoleniowych

Podstawę do prowadzenia kompleksowej polityki informacyjnej w zakresie Podstaw Wsparcia Wspólnoty stanowi „Zintegrowana strategia działań promocyjnych i szkoleniowych Instytucji Zarządzającej Podstawami Wsparcia Wspólnoty w Polsce na lata 2004–2006”, która została przygotowana przez Ministerstwo Gospodarki i Pracy i przyjęta przez Międzyresortowy Zespół ds. Wykorzystywania Instrumentów Strukturalnych Unii Europejskiej.

Strategia formułuje cele i główne kierunki działań promocyjnych i informacyjnych, precyzuje grupy docelowe oraz wprowadza ramowe zasady współpracy pomiędzy instytucjami zaangażowanymi w zarządzanie i wdrażanie funduszy oraz partnerami społecznymi.

Do tej ostatniej kwestii strategia przywiązuje szczególnie dużą wagę, gdyż jedynie skuteczna koordynacja działań różnych instytucji w zakresie informacji i promocji pozwoli na wykorzystywanie istniejących struktur i doświadczeń oraz znaczne zwiększenie skuteczności promowania funduszy unijnych.

### > Grupa Sterująca ds. szkoleń i promocji w zakresie Podstaw Wsparcia Wspólnoty

Dla efektywnej koordynacji promocji i szkoleń powołano Grupę Sterującą ds. szkoleń i promocji w zakresie Podstaw Wsparcia Wspólnoty. Członkami Grupy są przedstawiciele Instytucji Zarządzającej PWW, Instytucji Zarządzających wszystkimi programami operacyjnymi oraz Funduszu Spójności, a także Biura Prasowego MGIP. Regulamin Grupy Sterującej znajduje się na stronie internetowej [www.fundusze-strukturalne.gov.pl](http://www.fundusze-strukturalne.gov.pl).

### > Fundusze strukturalne w regionach

W związku z dużym zapotrzebowaniem na szkolenia, zgłaszanym przez beneficjentów funduszy strukturalnych, IZ PWW realizuje następujące projekty szkoleniowe:

- ▶ przygotowanie projektów do wsparcia z EFRR (Phare 2002/000-580.01.08),
- ▶ przygotowanie do PWW i EFRR (Phare 2002/000-580-01.07),
- ▶ szkolenia dla potencjalnych beneficjentów EFRR.

Obecnie realizowany jest już projekt Phare 2002/000-580.01.08 „Przygotowanie projektów do wsparcia z EFRR”, w ramach którego przewidziany jest cykl szkoleń adresowany dla trzech grup docelowych:

- ▶ pracowników administracji centralnej, dla której przewidziane są szkolenia z zakresu przygotowywania dokumentacji technicznej, która jest składana wraz z wnioskiem (4 dni),
- ▶ pracowników administracji regionalnej. Szkolenia są przewidziane we wszystkich szesnastu województwach i mają na celu podniesienie umiejętności pracowników urzędów marszałkowskich i urzędów wojewódzkich, którzy zajmują się projektami współfinansowanymi z EFRR (4 dni w każdym regionie),
- ▶ końcowych odbiorców pomocy. Szkolenia mają na celu podniesienie umiejętności w przygotowaniu dokumentacji projektowej (4 dni w każdym regionie). Tematyka szkoleń dotyczy studium wykonalności, analizy finansowo-ekonomicznej i oceny oddziaływania na środowisko.

Szkolenia rozpoczęły się w listopadzie 2004 r. i potrwać do połowy 2005 roku.

W 2005 r. będą realizowane również inne projekty szkoleniowe.

**Pierwszy projekt** obejmuje cykl szkoleń dla ok. 4000 pracowników instytucji zaangażowanych w przygotowanie, wdrożenie, monitorowanie i ocenę projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, a zwłaszcza pracowników urzędów gmin, zajmujących się przygotowywaniem projektów. Projekt będzie realizowany w ramach projektu Phare 2002/000-580-01.07 „Przygotowanie do PWW i EFRR”.

Szkolenie swoją tematyką obejmie m.in.: przygotowanie studium wykonalności, przygotowanie analizy wpływu na środowisko, przygotowanie projektu i procedury zamówień publicznych. Cały cykl będzie trwał ok. 16 dni.

**Drugi projekt** obejmuje cykl szkoleń dla ok. 5000 osób. Celem szkoleń jest przygotowanie do tworzenia projektów kwalifikujących się do finansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego do kolejnych konkursów w ramach ZPORR i SPO WKP.

Szkolenia będą poświęcone dwóm zagadnieniom:

- ▶ projektom infrastrukturalnym,
- ▶ wsparciu dla przedsiębiorstw.

Program będzie realizowany według następującego układu:

**Moduł 1** – wyrównanie poziomu wiedzy i świadomości z zakresu EFRR

- ▶ seminarium EFRR (2 dni, 83 seminaria dla 60 osób każde), obejmujące elementy wiedzy o procedurach związanych z realizacją projektów w ramach ZPORR (pierwszy dzień) i SPO WKP (drugi dzień) finansowanych ze środków EFRR;

- ▶ seminarium dotyczące kwalifikowalności wydatków oraz procedur przetargowych dotyczących realizacji projektów współfinansowanych z EFRR (2 dni, 83 seminaria dla 60 osób każde).

**Moduł 2:**

- ▶ warsztat zarządzania projektami współfinansowanymi z EFRR (4 dni, 167 seminariów dla 30 osób każde), uzupełniony o prezentację realizacji projektów w krajach unijnych (case studies).

Nabór na szkolenia prowadzony był od 1 sierpnia 2004 r. do 29 listopada 2004 r. zarówno przez urzędy marszałkowskie, jak również Ministerstwo Gospodarki i Pracy.

więcej informacji >> [www.fundusze-strukturalne.gov.pl/szkolenia](http://www.fundusze-strukturalne.gov.pl/szkolenia)

## > Konkurs dotacji dla organizacji pozarządowych na działania promocyjno-informacyjne dotyczące wdrażania funduszy strukturalnych

Ministerstwo Gospodarki i Pracy ogłosiło konkurs dotacji dla organizacji pozarządowych na działania promocyjno-informacyjne skierowane do potencjalnych projektodawców działań współfinansowanych przez fundusze strukturalne.

Głównym celem konkursu jest podniesienie wiedzy potencjalnych projektodawców na temat zasad działania i możliwości pozyskania pomocy strukturalnej poprzez skuteczną promocję Podstaw Wsparcia Wspólnoty (PWW) i działań funduszy strukturalnych w Polsce. Konkurs będzie wspierał inicjatywy organizacji pozarządowych na rzecz promowania funduszy strukturalnych, jak również informowania o zasadach wdrażania PWW i możliwościach wykorzystania pomocy strukturalnej. Inicjatywy te powinny zachęcać potencjalnych projektodawców do przygotowywania i realizacji działań lokalnych, współfinansowanych ze środków strukturalnych, a także promować dobre przykłady projektów europejskich.

### Tematyka projektów:

- 1) PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ – projekty promocyjne skierowane do przedsiębiorców, ośrodków otoczenia i wspierania biznesu (w tym także parków technologicznych),
- 2) ROLNICTWO – projekty promocyjne skierowane do rolników i rybaków, instytucji z branży rolno-spożywczej oraz przetwórstwa rolnego,
- 3) EDUKACJA – projekty promocyjne skierowane do instytucji szkoleniowych, edukacyjnych i naukowych,
- 4) SPOŁECZEŃSTWO LOKALNE – projekty promocyjne skierowane do samorządów, gmin i powiatów,
- 5) ORGANIZACJE POZARZĄDOWE – projekty promocyjne skierowane do organizacji pozarządowych, fundacji i stowarzyszeń,
- 6) ZDROWIE – projekty promocyjne skierowane do publicznych i niepublicznych placówek zdrowotnych,
- 7) SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE – projekty promocyjne skierowane do wszystkich potencjalnych beneficjentów funduszy strukturalnych korzystających z Internetu (strony www, bazy danych itp.).

Konkurs jest finansowany w 75% ze środków Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2004–2006, a w 25% ze środków budżetu państwa, zgodnie z art. 71 Ustawy o finansach publicznych z 26 listopada 1998 r. (Dz.U. 155, poz. 1014 z późn. zm.). Na konkurs przeznaczono kwotę w wysokości 1.960.000 zł (280.000 na każdą linię tematyczną, z możliwo-

ścią przesunięcia kwoty niewykorzystanej na inną linię). Dany projekt może otrzymać dofinansowanie do 80% kosztów kwalifikujących się do dofinansowania, jednak nie więcej niż 280.000 w danej linii tematycznej.

Ostateczny termin składania wniosków upłynął 17 stycznia 2005 r. Wnioskodawca musiał spełniać następujące warunki:

- ▶ być **stowarzyszeniem lub fundacją** będącą organizacją pozarządową w rozumieniu art. 3 ust. 2 Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2003 r. Nr 96, poz. 873),
- ▶ prowadzić działalność nienastawioną na zysk,
- ▶ posiadać doświadczenie w obszarze objętym projektem (w zakresie proponowanych do realizacji działań).

Harmonogram realizacji projektu przedstawia się następująco:

Działanie	Data
Ocena projektów	18.01.2005 – 16.02.2005
Ogłoszenie wyników	01.03.2005
Sporządzanie i podpisywanie umów	02.03.2005 – 31.03.2005
Realizacja projektów	01.04.2005 – 31.12.2005

## > Patronat MGIP

Institucje i organizacje pozarządowe, które prowadzą działalność szkoleniową w zakresie funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności mogą ubiegać się o patronat Ministerstwa Gospodarki i Pracy. Zainteresowane podmioty muszą spełnić określone warunki m.in.:

- ▶ nie działać w celu osiągnięcia zysku,
- ▶ posiadać stale współpracujących trenerów o odpowiednich kwalifikacjach, gwarantujących przekazanie niezbędnej wiedzy i umiejętności odbiorcom funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności,
- ▶ posiadać co najmniej 2-letnie doświadczenie w szkoleniach na tematy związane ze środkami pomocowymi UE.

Institucje/organizacje ubiegające się o patronat muszą przedstawić następujące dokumenty:

- ▶ wypełnioną i podpisaną ankietę zgłoszeniową – z imienną pieczęcią osoby uprawnionej,
- ▶ szczegółowy plan działalności szkoleniowej na co najmniej najbliższe 12 miesięcy,
- ▶ życiorysy zawodowe trenerów wraz ze zgodą na przetwarzanie i udostępnianie przez MGIP danych osobowych oraz oświadczenia trenerów o stałej współpracy z instytucją/ organizacją ubiegającą się o patronat,
- ▶ oświadczenie o niezaleganiu z podatkami i składkami ZUS.

Informacje na temat zasad i procedur znajdują się na stronie internetowej [www.fundusze-strukturalne.gov.pl](http://www.fundusze-strukturalne.gov.pl).

Możliwość udziału w systemie patronatu jest otwarta do II połowy 2006 r.